GRECSÓ KRISZTIÁN

ÜLJÖN VISSZA

Egyre több a rossz ünnep.
A vak évforduló.
Farkába harap az év,
És undorral vegyes a távlat.
A tükrön matt fátyolsziget.
Ritkább a bezzeg-tavaly,
Lazult az álmok eresztéke.
Némelyik lefagyasztva,
Eredetéről nincs tudomás.
Vignettája elmosódott
Vagy ráfelejtve.
Napok óta a Dél-pesti várótermével álmodok.
Korombéli csepeli férfi sír a balomon,
Maradandó károsodás.
Terhes tételek: nincs rajtuk fogás,
Az évfordulók súlytalanok,
Ezzel nyugtatom magam,
Nem fájhat jobban,
Nincs az időn potméter,
Ismétlőjel a hónapsor végén.
Megint én jövök.
Miért mindig én ülök a vizsgálóban?
Bent az űzött sebész: agya jóra jár.
Jelenlétem prizma,
Felnagyítja felkészületlenségét.
Rajtakapok egy embert,
Látom, ahogy sorsom érti meg,
Hogy mi vagyok én
A dokumentum szerint.
Előttem nyitja meg.
Mintha látnád a feleséged beleszeretni
Valaki másba.
Nem a történést – ahogy megérti.
A sejtek sötét sejtelme.
Ennek az évfordulója van.
Üljön vissza.
Ezt ismételgeti, ötvenes férfi,
A vizsgálószékre mutat.
Még rajta van a testem melege.

KIS GRAFIT TÁJ I., 2013, GRAFIT PAPÍRON, 53×40 CM

ÉRKEZÉSI OLDAL

Csak az érkezési oldal látszik,
A járdasziget hólyagos bitumenteste.
Gyomok a repedések érfalain.
A várakozóknak – elvileg – mindegy,
Övék az érkező hozta katarzis.
Busás világok huzata.
Győzik az esőt, bitang napsütést.
Kár gondolni velük.

De akkor mennyi a tét,
Ha nincs kire várni,
Ha járna még egy indulás.
Legalább remény vagy szándék szerint.
Mindegy, milyen.
Ahogy tonnák moccannak,
Maguktól szinte, csont reped.
Távolugró lendíti így könyökből a karját:
Az elképzelt első lépés előtt.

Ám csak az érkezési oldal látszik,
A *Biblia* és a magazinok szerint
Egyedül Isten akarhat jót.
A többiek mindenképpen
Valamihez képest éreznek
Ihletet, görcsöt, szánalmat.
Hiába. Évtizedekig nem eszmélsz rá,
Hogy valaki
Kiradírozta, kimosta, lefestette
Az indulási oldalt.

Aztán egy péntek este megérzed,
Hogy a szteroidok kristályos
Szerkezetéhez hasonlít a szenvedés.
Oldódik benned,
Mint a visszaszívott önáltatás taknya.
Tudsz beszélni, de minek,
Bele tudsz gondolni, de minek,
El tudod képzelni, de minek.
Tékozlás, tévelygés.

És csak a dekázgatás savanyú íze,
A magány poshadása marad a szájban.
Szikkadt padlás a nyelv árnya.
Mintha bevarrták volna az eget.
Csöveken kopog át
Idegen cellákból az élet.
De elképzelni is csak úgy tudod,
Mintha homokrajz lenne.
Ahogy az ízek árnyát érzed.

És akkor le bírod írni,
Bármilyen egyértelmű,
Nyers ösztön vezeti is a kezed,
Hogy soha nem is volt,
Naivitásod tükörterme,
Égbe hasadt délibábja volt
Az *úgynevezett* indulási oldal.

Sohasem volt több esélyed,
Mint várni,
Mi lesz,
Milyen a napok sodra,
A lap- vagy időjárás, a kedv,
És valahogy mégis mindig elhitted,
Hogy jöhet a dagály után más,
És most itt vinnyogsz
A sajátodnak hitt életábránd
Hipószagú várótermében.

És most, hogy elhitted,
Sehová nem indult
Neked innen semmi.
Várhatsz tovább türelemmel.
Élhető házasságra, egészségre, gyerekre.
Ha nem jön,
Semmit sem tehetsz.
Arra sem vagy jó,
Hogy kitaposd lábéllel a peron
Felhólyagosodott betonján
A repedések ereiből a gyepet.

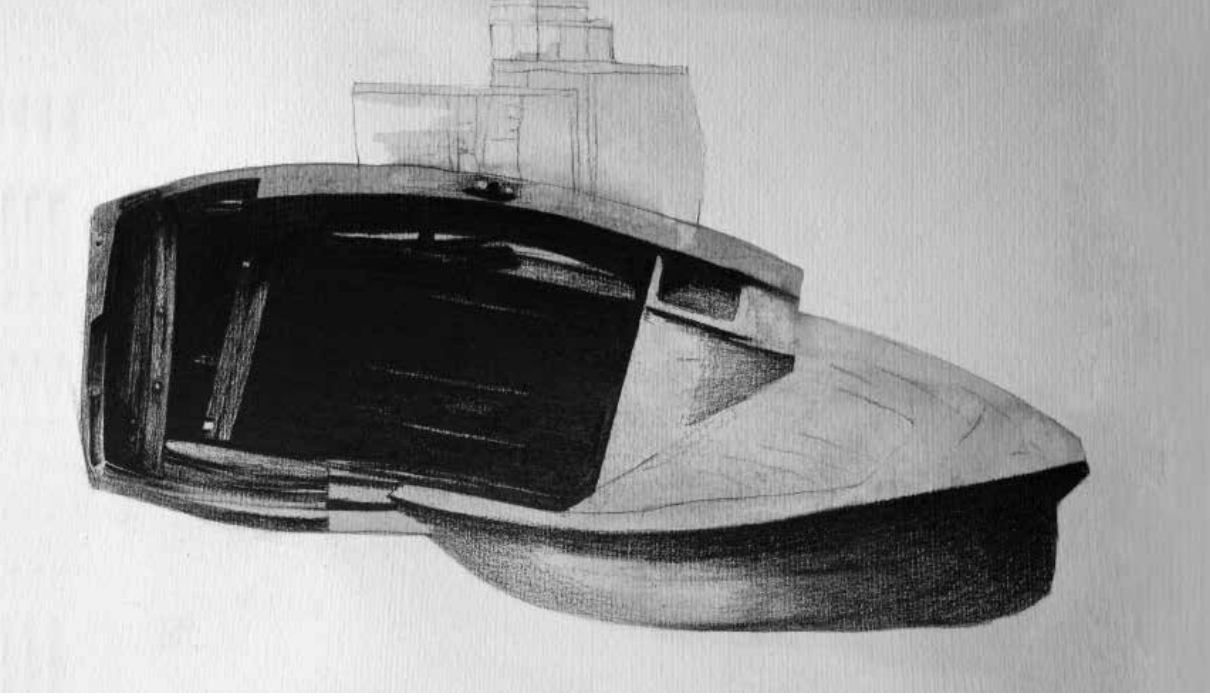

BALATONI JÁRGÁNYOK I., 2009,
GRAFIT PAPÍRON, 14×20 CM

FEKETE VINCE

ÓLOM

Nagy, sárgálló homokpadok és alacsonyan lógó szürke felhők. Hallgatják a várost, sétálnak lassan, az eget bámulják. Megpróbálják összehasonlítani egy húsz-harminc évvel ezelőtti délutáni ég színével. Vagy inkább azzal a színnel, ami az emlékeikben abból még megmaradt. Küszöbén állnak, hogy kiszakadjon belőlük valami, és tudják, hogy ennek hamarosan meg is kell történnie. Ez rezeg-remeg bennük most legbelül, ez cseng-bong végeérhetetlenül.

És semmi mást nem akarnak már, csak hogy Valaki beburkolja őket túlcsorduló vidámságába, az ajkáról bugyborékoló hangok zuhatagába, hogy hipnotikus hatással legyen rájuk a hangja, arca, nevető szeme is. Beolvadni, belefulladni ebbe a harangjátékba! És a teste olyan legyen, mint a nevetése, hajlékony és bőkezű. Szó nélkül vezesse magához, és olyan melegségbe burkolja, amelynek létezéséről sejtelmük sem volt addig. És birtokolja és elárassza, és elvezesse őket az örömhöz.

Kitöltse ezt az üreges pillanatot, az ólmos csendet.

PARTITÚRA

A pillanat, amikor a zűrzavar beléjük szivárog. Hány éjszaka riadtak fel így, látták magukat szemben az ürességgel, ahogy a szavakat keresgélik. És mindig ugyanaz a forgatókönyv, az eltérő részletek ellenére. A lépteik hangja az éjszakai járdán, kopogón, ahogy viszi el őket éppen. A titkok súlya, a szenvedélyek

kitörései. Egy örökre letűntnek nyilvánított múlt, kérdések és bizonytalanságok, illúziók stb. Hogy aztán lassan egy egész világ emelkedjen köztük, amelyről sokáig nem tudtak semmit, de amely betöltötte gondolataikat. Nem voltak szavaik még, igenjeik, csak nemek voltak, csak a csendeket közölték – és ez a hallgatás majdnem széttépte mindenüket.

Távol kerülni, zárójelbe tenni ezt a *látszólag*os olajozottságot! Megszabadulni a konvencióktól, amelyek úgy szabályozták életüket, mint partitúra a zenét. Felejteni azt az életet. Maradjon félben csak, mint függőben hagyott történet, befejezetlen regény.

MARKÓ BÉLA

INDÍTÉK

Írtam ugyanerről egy másik versben.
Tulajdonképpen csak majdnem ugyanerről.
Van néhány rózsabokor a tűzfal tövében.
Annak idején, amikor a karókat kicseréltük,
vissza is metszettük őket.
Valamit nagyon elronthattunk,
mert évek óta nem virágzanak.
Aztán tavalyelőtt kettő
megkönyörült rajtunk,
az egyik három áttetsző sárga rózsát,
a másik két majdnem teljesen fehéret
mégis kibuggyantott nekünk.
Erre fel tavaly azt hittük,
most már tombolni fognak.
De nem. Csupán az egyiken nyílt

kettő, talán azon, amelyiken három volt
azelőtt. A másik elhallgatott újra.
Az idén is egyfolytában lessük, van-e
bimbó a zöld, puha szárak csúcsán.
Kerestem ma reggel is, de semmi.
Illetve lent a hosszan elhúzódó ágyás szélén,
egészen közel a rózsabokrokhoz,
a föld és a járdaszegély közti résben
két sárga pitypang. Csak úgy.
Szép borzas pitypangfejecskék.
Legalább olyan bonyolultak, mint egy rózsa.
Nézem elkeseredve. Már-már gyűlölettel.
Nem erre vártunk. Alig láthatóan
megremegnek a feltámadó szélben.
Nem tudom szeretni őket. Eltaposni sem.

HISZÉKENY TEST

Akár az üres fán a szél,
átjárnak rajtam akadálytalanul
a láthatatlan rádióhullámok,
nem érzek az égvilágon semmit,
ha egy madárfütty elidőzik
valahol a bordáim között,
vagy ha valahonnan messziről
háborús menekültek sikoltozása
döfi át észrevétlenül a testemet,
és amikor hirtelen megborzongok,
akkor sem egy földrengés vagy árvíz
moraját hallom belülről,
csak hidegebb lett egy pillanatra,
mert felhő takarta el a napot,
nem vagyok képes megszűrni
sem jó hírt, sem rosszat,
hiába állok útjukba,
mint egy puskagolyó elé,
hiszen meg sem sebeznek,
le sem lassulnak tőlem,
éli, éli, lamá sabaktáni,
szólítom saját romló húsomat,
korhadt csontjaimat,
kitől is kérdezhetném mástól,
de már réges-rég elárultak engem,
a lélek is csak rádióadás,
talál magának másik készüléket,
szívet, agyat, májat, tüdőt,
forró, hiszékeny ujjakat,
arcodat végigtapogató,
tudatlan esőcseppeket.

KISS OTTÓ

A TEREMTÉS TÖRTÉNETE

Kislányomnak

Egy

Kezdetben volt Boró.

Azután Boró lett a föld,
Boró lett a víz,
Boró lett a tűz,
és Boró lett a levegő.

Később a fű is Boró lett,
a fa is Boró lett,
a madár is Boró lett.

Aztán minden Boró lett.

Kettő

Egyszer Boró azt gondolta,
hogy elindul. Akkor a madár
szállni kezdett.
Azután Boró elindult.
Akkor a levegő mozogni kezdett,
a tűz égni kezdett,
a víz folyni kezdett,
a fű nőni kezdett,
a fa rügyezni kezdett,
és a föld teremni kezdett.

Azóta Boró jár.

Három

Egyszer Boró azt gondolja,
hogy már nagyon elfáradt.
Akkor a madár megpihen.
Azután Boró is megpihen.

Akkor a tűz megáll az égésben,
a levegő megáll a mozgásban,
a fű megáll a növésben,
a víz megáll a folyásban,
és megáll a föld a termésben.

És Boró lesz a fa,
és Boró lesz a fű,
és Boró lesz a levegő,
és Boró lesz a tűz,
és Boró lesz a víz,
és Boró lesz a föld.

Kezdetben minden Boró lesz.

FERDINANDY GYÖRGY

APA

A gyerekekre mindenki vigyázott a háború alatt. A mi bajaink csak azután kezdődtek. Amikor kitört a béke, és elkezdtük kerülgetni a romokat.

A felnőtteknek akkor már csak egy-egy éhes száj volt minden gyerek. A felnőtteknek, az ám! Az asszonyoknak, így kellene mondanom. Mert férfi még mutatóba se nagyon akadt azokban az időkben. Az apákat nyomtalanul elnyelte a front. Hadifoglyok voltak, vagy hősi halottak. Névtelen árnyak, akikről, mit hónapok!, évek óta senki sem tudott.

– Az én apám! – mondogattuk egymás között, komor kiskamaszok. De ahogy múlt az idő, egyre kevésbé tudtuk felidézni a régi, békebeli arcokat.

Az én esetemben még hosszabbra nyúlt ez a kényszerű távollét. Apámat már akkor elvitték, amikor még nyoma sem volt a háborúnak. Attól fogva róla még csak beszélnem sem volt szabad.

De a pajtásaimnál sem volt sokkal jobb a helyzet. A front átzúgott felettünk, kitört a béke, és mi apátlanul nőttünk fel, egy egész nemzedéknyi háborús gyerek.

Csoda-e, ha hosszú éveken át apa volt számomra minden nadrágos, bajuszos alak. A részeges Lajos bácsi, aki óbégatva dülöngélt végig az utcán, Boroska főtisztelendő, aki a szomszédos apácazárdában hittant tanított. Vele egyébként volt egy emlékezetes beszélgetésem.

Amikor megkérdezte, mi akarok lenni, azt feleltem: apáca.

– Az lehetsz, fiacskám! – bólintott a jó humorú lelkipásztor. – Csak mamáca nem!

De eszmecserénk vele is ennyiben maradt.

Később Somogyországba kerültem, ahol sváb családok fogadták be – felhizlalásra – a sok éhenkórász pesti gyereket. Soron következő apajelöltem Disztl Miklós volt, akit a hadifogságból sebesülten engedtek haza.

Tőle gyakorlatiasabb dolgokat tanultam, mint a zárda lelkipásztorától. Hajnalban elláttuk a jószágot, kicsaptuk a legelőre a két tehenet. Az egyosztályos iskolában kétszer is végigénekeltük az egyszeregyet, mire a tanító bácsi megreggelizett. Hát, csak így. Ezek voltak a férfiak a faluban.

Emlékszem, apám minden reggel énekelt a fürdőszobában. Mindenfélét, összevissza. Karády Katalint, operettáriákat. Álmomban most is hallom a hangját.

Gazdámat, Disztl Miklóst a felesége mosdatta, kötözte. Ilyenkor szegény Miklós fájdalmasan ordított.

Anyám nem tudott mihez kezdeni velem. Túladott rajtam az első alkalommal. Gödöllőn, a premontrei szerzeteseknél lettem bentlakó. Az internátusban, így mondtuk. Egy másik idegenben, Disztlék végső soron mégiscsak barátságos otthona után.

Félszázan lehettünk, velem egykorú fiúcskák. Félszáz apátlan, háborús gyerek. Férfiak nem voltak itt sem. Csak csuhások. Fehér reverendás szerzetesek-papok.

Ketten közülünk mégis megfogták az isten lábát. Pálpusztai és a barátja a rektor úr szobájában töltöttek minden rekreációt. Hogy mit csináltak? Senki se tudta. Mindenfélét suttogtak róluk az irigykedő többiek.

A rektor úr állítólag kényeztette őket. Cukorkát adott nekik, krumplicukrot, mást nem lehetett kapni azokban az időkben. Én nem rágódtam sokat ezeken a dolgokon. Még a tél beállta előtt túladtak rajtam a papok.

Az pedig úgy történt, hogy egy szép napon bejelentették: különvonat indul Hollandiába. Az éhező pesti gyerekeket – megint csak őket – holland családoknál helyezi el a Vöröskereszt. Mondanom sem kell, hogy erre a listára az elsők között jegyeztek fel a szerzetesek.

November végén, a Keleti pályaudvarról indult útnak a különvonat, amit maga a hercegprímás búcsúztatott. Két nappal később pedig már Brüsszelben reggeliztünk a *Gare du Midi,* a belga Déli pályaudvar üvegbúrája alatt.

Én, hogyan, hogyan nem, Belgiumban maradtam. Még aznap reggel kinézett magának egy ottani család. Lehozhattam a különvonatról a kofferomat.

Szerencsém volt: jómódú házba kerültem. Beírattak egy kisvárosi iskolába, a néni felöltöztetett. A bácsi gyáros volt, reggeltől estig az üzemében dolgozott, de még így is volt ideje rá, hogy kikérdezzen, és átjavítsa a házi feladatomat.

Az emeleten volt a szobám, a szakácsnő és a szobalány közelében. Külön fürdőszobával!

– Zuhanyoztál? – kérdezte minden este a bácsi. Ő maga sikált le, amikor észrevette, hogy nem töröm magam.

Hétvégén meccsekre jártunk, *mon oncle,* bácsikám a helyi csapat elnöke volt, és hamarosan a kölykök közé is bejuttatott. Én lettem a tizenévesek kapusa.

Vasárnap misére vitt a néni, este a sofőrrel kannában hoztuk faluról a friss tejet. Még arra is ügyeltek, hogy minden héten írjak haza anyámnak egy hosszú levelet.

A dolgok apránként kezdtek elromlani. Az első idők után fürdetés közben egyre kitartóbban markolászta a fenekemet a bácsi. Az ágyam mellé ülve is minden este rajtam felejtette a kezét.

– Nem áll fel? – kérdezte rekedten.

Az övé – megmutatta – ilyenkor már kőkeményen meredezett.

Minden este kitalált valamit. Szemben, az utca túloldalán egy fogorvos asszisztensnője élt. Ez a fiatal nő minden este anyaszült meztelenül tisztálkodott. Mi, a bácsi meg én, végignéztük ezt a műveletet.

– Nem áll fel? – ismételgette csalódottan *mon oncle.*

Hát nem. Még akkor sem, amikor a szájába vette. Csak az ő szerszáma volt minden este kőkemény. Ez elvehette volna a kedvét, de bácsikám továbbra is kitartóan kísérletezett.

Napközben semmi sem változott közöttünk. Én ragaszkodtam hozzá: ő volt az egyetlen felnőtt, aki foglalkozott velem. Amikor szóba került, hogy örökbe fogadna a család, mégis megírtam anyámnak: már alig várom a napot, amikor hazamehetek.

Szerencsémre írt anya is. Otthon nagy dolgok történnek! – állította. Minden megváltozott! Nem kell visszamennem a szerzetesekhez. Ezentúl velük maradok.

– Apa él! – gondoltam. Ez a nagy változás semmi más nem lehetett.

A sofőr kivitt a *Gare du Midi*re. Emlékszem, sírtam egész úton. A bácsi – a *mon oncle* – nem kísért el. Még csak el sem búcsúzott.

A vonaton csak arra gondoltam, hogy apám ott fog várni a Keleti pályaudvaron. Németország még romokban hevert azokban az időkben. Kölnben koldusok rohanták meg a szerelvényünket. Apró gyerekek, asszonyok. Mi pedig kiadogattuk nekik az útravalót, amit a Vöröskereszt Brüsszelben szétosztogatott.

Két napig tartott most is az út. Végül valahol Hegyeshalomnál átvettek minket a magyarok. Nem volt sok időnk bámulni az ismerős tájakat. Új kísérőink elkobozták a belga csokoládétáblákat, a narancsot, a banánt pedig kidobatták velünk az ablakon.

Furcsa fogadtatás volt. De mi akkor már csak arra vártunk, hogy feltűnjenek a budai hegyek, és megálljunk a Keleti pályaudvaron.

Anyámat messziről észrevettem. Sírva szaladt az ablak alatt, meg sem várta, hogy megálljon a vonat. De apát hiába kerestem a tömegben. Mi sem hazafelé indultunk.

– Hová megyünk? – kérdeztem.

– Majd meglátod! – felelte anya.

Ez volt hát a nagy változás. A házunkban, Budán, idegenek éltek. Mi pedig utaztunk tovább vidékre egy koszos személyvonaton. – És apa? – nem mertem feltenni a kérdést.

Anyám magához ölelt, és némán hallgatott. Így ért véget a világháború és vele boldog, bizakodó kisgyermekkorom.

BÁNKI ÉVA

FRISS

A fő, hogy senki sem pillanthat át a kerítésen, nem nyaggathat, nem leskelődhet. Ami azt illeti, kerítés sincs: az udvar egyik végén az erdőnek mondott szeméttelep, a másikon a Szövi, az elhagyott harisnyagyár.

Senki, semmi. Reggel négykor kelek, hogy beérjek az iskolába, és hét óra vagy fél hét, amikor hazaérek. Ha valaki a hivatásának él, nincs szükség szomszédokra. Egy és háromnegyed óra az út oda, egy és háromnegyed óra vissza. Ha hazaérek, topogok egy kicsit, kifújom magam, aztán összeütök valamit. Tojás, krumpli, tészta.

Már akkor sem működött a harisnyagyár, mikor apámék felhúzták a gyári telken a víkendházukat. Ahol három fiú van, ott kell a nagy udvar. És milyen jó, ha van ez a kis konyhakert, és nem kell egy szál petrezselyemért is a boltba szaladni. Jó lesz ez, majd meglátjátok, ígérte apám, amikor belevágott az építkezésbe. Hétvégenként eljövünk a panelből, pingpongozunk, levegőzünk, kirándulunk, legalább a nyaralásra sem kell költeni.

És milyen jó lesz az a sok vitamin télen. A nem gyári, hanem a friss.

Anyám nem volt az a pingpongozós fajta. Baptistaként kezdte, aztán jehovista lett, megfordult a hitgyüliben, majd kikötött a hetednapos adventistáknál, azoknak is valami radikális szárnyánál. A szüleim megtanulták elviselni egymás szenvedélyeit: anyám eltűrte, hogy apám ímmel-ámmal vagy egyáltalán nem vesz részt az egyházi eseményeken, apám pedig elviselte, hogy anyámat semennyire nem érdekli a kert.

Szegény Ferinek a telek a mindene. Nem is eszik meg mást, csak a frisset.

Mi, fiúk nem jártunk ki elég gyakran, nem tanultunk meg gombászni, nem építettünk vicces kunyhókat az erdőben, nem játszottunk az elhagyott Szöviben indiánosat, csak hagytuk, hogy apa egymaga víkendezzen.

A bátyáim aztán szétszóródtak erre-arra, megtalálták a helyüket, többé nem is nagyon jelentkeztek, csak én maradtam otthon a szüleimmel. Ugye, Ferikém, nem akarod, hogy két órát caplassunk az erdő miatt, sóhajtozott anyám. Mikor annyi dolgunk van! Bibliaóra, szolgálat, lelkigyakorlat. Szegény Sanyikának nyakán a szigorlat. Apám szerencsére nem kívánta, hogy kicaplassunk vele. Anyámat késő tavasszal meglepte friss eperrel, ebéd közben mesélt az emeleti ráépítésről, Pongrátz szomszédról, Szabó néniről és bácsiról, az Adamikék unokájáról.

Na mi van a telekkel?, szokta kérdezni anyám, ha beszélgetni akart vele.

És a telken mindig volt valami, szerencsére. Valami mindig elfagyott, leomlott, megjavult. Az öreg Szabó valami érdekeset mondott. Apám szarvast is látott az erdőben. No igen, a természet.

Én közben lediplomáztam, kitapétáztuk együtt a kisszobát, megcsináltuk a nyílászárókat. Minden vasárnap áldást mondtunk az ebédre. Soha nem hallottam veszekedni a szüleimet, szombatonként apám elment a telekre, anyám a gyülekezetbe. Nekem is kéne valami szenvedély, gondoltam, megtanulhatnék gitározni. És ha többet keresnék, elköltözhetnék albérletbe.

Egy teljesen szokványos októberi szombaton tartóztatták le apámat.

Vagyis apám szerint szó sem volt semmilyen letartóztatásról, csak ott kell maradnia néhány napig, míg tisztáz néhány félreértést. Milyen félreértést? Apám a telefonban csak hebegett-habogott. Anyádnak el ne mondd! Csak hozz be pizsamát, papucsot, fogkefét.

Anyám mint amolyan erős asszony átvette az irányítást, és ő maga vitte be apámnak a neszesszerjét.

A neszesszerjét! Ilyesmije természetesen egyikünknek sem volt, hiszen nem utazgattunk sehova sem. Anyám lerohant a DM-be, vett egy fekete neszesszert, aztán mindenféléket, szappantartót, összecsukható fogkefét, mintha apám szanatóriumban időzne. Ha már így bevásárolt, vett pizsamát is, köntöst, mert ami volt, az nem „emberek szeme elé való" volt, hanem foltos, otthonosan kinyúlt. Az enyém is, az övé is ilyen volt, de hát mi nem számítottunk arra, hogy akár csak egyetlen éjszakát is nem töltünk otthon.

Hogy mit mondtak anyámnak a rendőrségen, nem tudom. Anyám őrjöngve jött haza, egész éjszaka fel-alá mászkált, ajtókat csapkodott, és zokogva imádkozott. Ne hagyj el, seregek ura! Irgalmazz nekünk.

Apám nem került elő se két, se három, se négy nap múlva. Az a szerencséje, hogy rákos, mondta anyám a vasárnapi húsleves fölött.

Ne izgulj, Sanyika, egyél rendesen!

Megkérdeztem anyámtól, nem kéne-e a bátyáimat értesíteni, mert a fejlemények, ugye, de anyám úgy bámult rám, mintha rajtam kívül nem lennének gyerekei.

Te csak egyél, egyél, egyél! Egyél rendesen!

Önkéntes munka, bibliaóra, felkészülés a karácsonyra, a húsvétra – anyám egyre több időt töltött a gyülekezetében. Az volt az érzésem, hogy reggelenként nem munkába indul, hanem csak Isten dolgában jár, de csodálatos módon minden számlát kifizetett, a rántott hús, a leves vasárnaponként ugyanolyan volt, mint tíz éve, húsz éve.

Isten kegyelme végtelen. Apámról nem beszéltünk többet. A *neszesszerrel* őt anyám örökre elintézte.

Más szektás anyák halálra gyötrik a gyereküket a gyehennával, a kárhozattal, egyebekkel, de anyám még azt sem akarta, hogy vele sürögjek-forogjak, elkísérjem akár egyetlen bibliaórára. Kényelmes volt így nagyon, kimosott, kivasalt, fizette a számlákat, vasárnaponként megáldotta az ételt.

Úgy tűnt, a jóisten mellett én vagyok az egyetlen foglalkozása.

Azt nem szerettem nézni, ahogy otthon szorgoskodik. Ahogy mindenből túl sokat vagy túl keveset rak az ételbe: sóból, cukorból, paprikából, tejfölből. Mint valami fáradt, hibásan működő automata. Sokszor félbehagyja a mosogatást, és elkezd takarítani, vagy felemeli a fejét, megkérdi tőlem, hát a telken mi újság. Mondom, semmi, több mit öt éve nem voltam kint. Ilyenkor szűzmáriásan elmosolyodik.

Mikor az utcán rosszul lett, megtaláltam az éjjeliszekrényén a testvéreim telefonszámát. Soha nem értettem, anyám mért nem ragaszkodik jobban hozzájuk. Pedig ilyenkor nekik is valamit mondani kell: szegény anyunak nincs sok hátra, itt a lakás, tartsunk össze, fel kell készülnünk a legrosszabbra. A londoni bátyámat értem csak el, aki kimérten közölte, hogy apám egy gazember volt, anyám egy futóbolond, elmehetek a Szövibe velük.

A Szövibe? Ne mondd, még emlékszel?

A bátyám lerakta a kagylót, nem akart tőlünk semmit.

Gazember? Futóbolond? Kiderült, hogy az adósságok már anyám füléig érnek. Hogy a bankkölcsönök elviszik a lakást, hogy anyám nem dolgozott, tényleg csak az Isten dolgában járt, hogy mostanra fűnek-fának tartozott. De legalább „Isten dolga" nem volt hazugság. A testvérek beköltöztek a kórterembe, reggeltől estig allelujáztak, anyámat elárasztották a süteményeikkel. Anyám végig eszméletlen volt, nem tudta megakadályozni, hogy beszéljek velük. Kiderült, apám egy valóságos Bálint gazda, van egy hatalmas mintakertészetünk Pest mellett, szállodákba szoktuk hordani az extra minőségű bébizöldséget, egyik bátyám Kanadában, a másik Angliában topmenedzser. Én itt maradtam, mert felelősséget érzek a fogyatékosokat gondozó iskoláért, ahol a kisemmizetteket védelmezem.

Láttam a testvéreken, hogy mekkorát csalódtak. Engem valahogy magasabbnak képzeltek, komolyabbnak, felelősségteljesebbnek. És mi van a két aranyos, icipici lányommal? Ikrek?

Erre már semmit sem tudtam mondani.

Öt idősebb testvérrel kísértük ki a temetőbe.

A lelkész kitett magáért, erre nem lehetett panasz.

Már a temetés előtti nap ki kellett költöznöm apám „kertészetébe", a Bicske melletti víkendházba, apám hétvégi telkére. Számítottam rá, hogy nincs semmilyen emeletráépítés, hogy nincs Pongrátz szomszéd, nincs Szabó szomszéd. Apám nyilván a piacon vette az epreket, amivel meglepte anyámat.

Mint valami elhagyott vidámpark, ma is gyerekesen vidám színekben tündökölt a telep. A legtöbb házat már elhordták, bedeszkázták, amiket nem, azokba hajléktalanok költöztek.

Szerencsére apám a mi deszkabódénkra olyan zárakat szerelt, mintha egy bank aranytartalékát őriznénk. Persze semmilyen kincs nem volt, csak néhány összezsinegelt Ludas Matyi és Füles magazin. Pince, vécé, konyha, szoba. A konyhában egy bontatlan üveg Nescafé és pár zacskó levespor. Semmi jele annak, hogy itt bárki kertészkedni akart volna.

Anyám ökölrázós jehovázásából mindig is sejtettem, hogy apámat nem gyorshajtásért kapták el – valami borzalmas dolgot tett, ami kifordította anyámat önmagából. Persze most már nehéz eldönteni, mi volt anyámból az *önmaga*: ami nem cukros húsleves, nem londoni sztármenedzserek, cuki-muki ikrek, nem Jehova, nem húsvéti lélekvizsgálat. Melyikük kezdte a hazudozást?

Hogy kezdődött az egész? Mindig is borzasztónak tartottam, hogy a tizenöt éves korom előtti időkből nem emlékszem semmire. Vagyis amire emlékszem, abban nem vagyok biztos, hogy megtörtént, és nem mások mesélték nekem. Nem emlékszem az általános iskolai osztálytársaimra, nem emlékszem arra, hogy két hónapig – anyám szerint – otthon feküdtem skarláttal, vagy hogy találkoztam volna egyszer a nagymamámmal. Félálomban mégis bevillannak jelenetek. Mintha valaki azt álmodná, hogy emlékszik valamire.

De abban biztos voltam, hogy a fekete neszesszer, amit a víkendházban találtam, ugyanaz, amit anyám vett három éve a DM-ben. Mi nem voltunk neszesszeres család: ha anyám vagy apám valahova elutazott volna, a piperecikkeit nejlonzacskóba tette volna, ahol – úgymond – semmi sem ázhat át.

Lehetséges, hogy míg kanalaztuk otthon a leveseket, hálálkodtunk érte Istennek, apám itt sétafikált.

Azt azért mind a ketten sejtettük, hogy mi lehetett az a *borzalmas* dolog. De honnan sejtettünk bármit, ha soha nem vettünk észre semmit?

Anyám halálakor megkerestem apám ügyvédjét, hogy *kíméletesen értesítse szegény apámat a tragédiáról.* Az ügyvéd kíméletesnek kíméletes volt, de közölte, apám hollétéről nem tud semmit: a vád nem tudta bizonyítani az erőszakos közösülést, a kiskorú fiú visszavonta a vallomását, ezért apámat feltételesen már szabadon bocsátották. Azóta nyoma veszett, mondta sajnálkozva.

Nyoma veszett, nyoma veszett, hajtogattam magamban, miközben kezemben tartottam az egyetlen nyomot, a neszesszert. Apám itt húzta meg magát pár hétig – hova máshova mehetett volna. De ha végleg elköltözött, akkor magával vitte volna a neszesszert, a teli nescafés üveget, ha pedig nem költözött el, akkor valahol itt kell lennie. Talán valahol a hideg Dunában úszik, bűntudattól összetörve, tágra nyílt szemekkel álmodozva.

Lehet, meglehet. A szomszédból átjött két hajléktalan, elmondták, hogy ez a szemétláda kétezer forinttal tartozik, egyszer átjött hozzájuk, és arra akarta őket rávenni. Arra, de mire?

Nekem semmi közöm ehhez, mondtam, én csak bérlem a házat, semmit nem tudok, nem is érdekel. Kimondhatatlan szerencse, hogy egy cseppet sem hasonlítok apámra.

Apuci nem a lányokat, a fiúkat szereti, anyuci gyógyszerre iszik vagy hallelujázik, és adósságokat csinál. Egy nagy barom vagyok, és még csak nem is kivételes. A szüleimben egyetlen dolog volt különös, hogy milyen kitartóan, milyen rendíthetetlen türelemmel próbálták meg átejteni egymást.

Mi van a telekkel, Ferikém? Ahogy egyre több kép bevillan a gyerekkorból, az idő is gyorsabban hömpölyög. Nem az az elképesztő, hogy bizonyos évekre nem emlékszem, hanem hogy azokban az években sem történt velem semmi, amelyeknek minden napját fel tudom idézni. Mintha minden erőmet elemésztették volna a szüleim.

Mit süssünk karácsonyra, kisfiam?

Anyám megkérdezi. És tudom, hogy pár nap múlva újra megkérdezi. Hogy szenteste előtt megint meg fogja kérdezni. És soha nem fog a válaszomra emlékezni. Anyám csak a kitalált fiait és unokáit szereti. A telken, apám híres virágoskertjében próbálom megfejteni, miért haragudtak annyira a szüleimre a testvéreim. Túl sós vagy túl édes volt a vasárnapi leves? Apám fogdosta őket? És hirtelen belém villan, nem is vagyok képes apámat magam elé képzelni: hallom a hangját, látom a ruháit, de ő maga nincs ott. Persze egy szemétládát szégyell az ember. De most már arra is emlékszem, ki mindenki nyaralt régen a telepen, kinek volt pingpongasztala, kiknél bográcsoztunk, kinek a kertjében volt hinta. Csak arra nem emlékszem, én mit csináltam. Mint apám, én is arc és árnyék nélkül járok az emlékeimben. Valahol *vagyok*, persze. Csak sejtelmem sincs, merre.

A kollégáim előtt szégyellem ezt a víkendházas kalandot. Persze mindig eltelik egy nap az iskolában, mikor nem veszik észre, hogy nincs fürdőszobám, hogy alkoholisták a szomszédaim, hogy egy és háromnegyed órát utazok oda és egy és háromnegyed órát vissza. Én helyettesítek a legtöbbet, én adminisztrálok a legjobban. Sanyika ráér, ő majd elviszi a gyerekeket az uszodába. Valahogy így telhettek el anyám napjai is. Mindig eltelt egy nap, amikor senki nem látott semmit.

Valahol *vagyok*, persze. De hol, ki érti?

A maradék pénzből veszek egy jó laptopot, és próbálom felderíteni a szüleim történetét. Apámról semmi sincs, őt mintha egy griffmadár pottyantotta volna le a hatvanas évek Budapestjére. De anyámnak megtalálom az alföldi rokonságát, és a Facebookon társalgok a testvéreivel. Bandi bácsiék azt hitték, anyám évtizedek óta külföldön él, és megfeledkezett róluk, írta a testvére. Képtelen vagyok megírni, hogy anyám hat hete meghalt, hogy egy olyan férfival élt, akit molesztálással és erőszakkal vádoltak, és nekem fogalmam sincs, mi történt velem gyerekkoromban. De Bandi bácsi kíváncsi. Megírom, Anglia nagyszerű, anyámnak öt szép unokája van. A beilleszkedés nehezen ment, de kösz, most már jól megvagyunk.

Rákeresek a testvéreimre is, és jól megnézem a feleségeiket. Belevaló lányok, elégedett, nagydarab szőkék, ez igen. Én, mint az iskola ügyeletes Sanyika bácsija, soha nem akaszkodhattam volna rá ilyen pazar lányokra. Bár tulajdonképpen pontosan ugyanúgy nézek ki, mint a testvéreim: magas vagyok, szőke, kicsit szögletes az arcom, elállnak a füleim: félhomályban a sógornőim összetéveszthetnének a testvéreimmel.

De valahogy nem merem ezt elképzelni. Vagy nem akarom. Pedig egyre szabadabb vagyok, ahogy saját emlékeim közt turkálok, ahol minden lényegeset valami áttetsző homály fed. A pincében tollasütők, társasjátékok, labdák, játék autók – meghitten kopottasak, talán én magam is játszottam velük, miközben apám szedte a frisset, a retket, a salátát, az epret, hogy egy kis meglepetést vigyünk haza. Talán, talán. Hallom a testvéreimet, őket látom is, csak apám arcát nem tudom felidézni.

A szomszédok, az alkoholisták kótyagosnak tartanak, ahogy rovom a köröket a Szöviben, az elhagyott gyár romjain.

Valahol itt. Vagy máshol történt? Történt-e bármi?

Odafelé egy óra és háromnegyed óra. Visszafelé egy óra és háromnegyed óra. Busz, vonat, metró, villamos, visszafelé villamos, metró, vonat, busz. Soha nem lehet semmit összecserélni. Vagy mégis? Novemberben este hatkor már késő éjszaka van. Kisfiú vagyok, járkálok az utcákon, és reménykedem benne, valaki elrabol – és ez a valaki nem az apám

lesz. Huszonhét éves vagyok, mégis vinnyogni vagy öklendezni tudnék a félelemtől. Vagy a szívemben mélyen őt keresem? Hagyom, hogy a villamos kivilágított kocsikkal, nevetgélő, ártatlan emberekkel elrobogjon mellettem. Két hatodikos lép oda hozzám, nem tanítottam őket, de látásból ismerjük egymást. Sanyi bácsi, jól van? Hogy tetszik lenni?

Értem én. A szőke, magas, szégyenlős matektanár.

Hát persze, mondom. Nagyon jól vagyok. Nagyon, nagyon.

A kislányok annyira *frissek*. Összehúzzák magukon a dzsekit, nevetgélnek.

Arrébb tolom őket. Felsikkantanak, mintha nem akarnék jót. Mintha nem a jót akarnám. De mi nekem a jó?

Hónapok óta hányingerem van. Talán a körülmények, amiatt a borzalmas telep miatt, igen. Anyám halála óta színlelem, hogy van hol élnem. Aki hajléktalanok közt él, maga is hajléktalan lesz, világos ez, mint a Thalész-tétel. Előbb-utóbb a hajléktalanság meglátszik a hajamon, a bőrömön, érződni fog a szagomon. Nincs meleg víz, apám ágya poloskás, a ruhákat nincs hol megszárítanom. Nem lenne reménytelen az igazgatónőtől segítséget kérni, vagy egy rendes albérlethez jutni, vagy…

De semmi rendes dolgot nem akarok. Az a neszesszer odaláncol a víkendházhoz. Mindennél biztosabban tudom, hogy apám vissza fog térni.

És már nemcsak tudom, hanem akarom is.

JÓNÁS TAMÁS

| regényrészlet |

SZERELMESKÖNYV

A Déli pályaudvarnál találkoztunk. Jóval a megbeszélt idő előtt érkeztem. Azt nagyon hamar észrevettem, hogy ideges, tehát agresszív lesz, ha kapkodnia kell. Bár egyelőre uralkodott az agresszivitásán. Elnémult, s belső küzdelmeit vívta, végül az önutálata miatt még mélyebb hallgatásba menekült, s amikor lehetett, késlekedés nélkül el is hagyta a helyszínt.

Üzenetet küldött: „Találkozhatunk ma este, ha gondolod."

Akkor még fel mertem hívni, fel is vette.

– Hol találkozzunk, és mikor?

– Hatkor végzek, mondd meg te, hol találkozzunk!

Javasoltam négy-öt helyet, de egyik sem volt megfelelő, az utolsó azért, mert István is ott lehet, ők mindig külön buliznak. Elhatároztam, hogy aznap este megbeszélem vele, hogy amíg le nem tisztázza Istvánnal, mi a helyzet, ne találkozzunk. Ehhez azonban először neki kellett eldönteni, mi történik.

– Mondj valamit gyorsan, le kell tennem, vége a szünetnek – dolgozott, amerikai filmekhez készített díszleteket.

– Akkor ahol eddig is szoktunk, hét óra jó?

– Jó! – kinyomta a telefont, nem volt elégedett az időponttal és a hellyel.

Késve érkezett.

– Ez nem jó! – nem is köszönt, zaklatott volt, munkásruhában ült le a kocsmaasztalhoz. Ételt hoztam neki, három-négy fajtát, akkor még vegetáriánus volt, nem tudtam, mit eszik szívesen.

– Nem kell – mondta, fészkelődött egy kicsit. A kocsmában hamarosan irodalmi est kezdődött, ami őt nagyon zavarta. – Nem tudom, miért erre a szar helyre jöttünk.

– Eddig még csak itt találkoztunk – feleltem meglepetten, ki akartam találni, mi lehet a baj.

Felpattant, hazamegy. Csak két perccel később mentem utána, az érintetlen ételeket is összepakoltam, és el akartam búcsúzni a csapos baráttól, de nem jutott rá idő. Már a biciklijén ült, várta, hogy kimenjek az utcára én is.

– Hazamegyek – ideges volt, majdnem felrobbant.

– Miért?

– Piszkos vagyok, éhes vagyok, ezen a helyen most nem lehet beszélgetni, nem tudom, minek ide jöttünk, amikor mondtam, hogy bárhol találkozhatunk.

– Mi lett volna a jó hely? Hatkor végeztél.

– Tíz körül valami jó helyen, kitalálhattad volna.

Eltekert.

Ja, tényleg kitalálhattam volna. Kell négy óra, bár ha hazamegy, nem biztos, hogy tud mit hazudni Istvánnak, megint hol marad hajnalig. Szóval időt kell neki adni, s dönteni kell helyette, vállalva az esetleg rossz döntés összes következményét, viszont izgalmasnak kell lenni, meg kell őt lepni, de csak óvatosan. Mint minden nőt, vigasztaltam magam. De legalább elköszönhetett volna.

Fel voltam készülve rá, hogy a Déli pályaudvaron megint ideges lesz, de tévedtem. Nagy késéssel és nagy mosollyal érkezett, két karton cigaretta volt a kezében.

– Tihanyba utazunk. Ha van tíz szabad napod mostantól.

– Mi van ott?

– Képzőstábor, jöhetsz te is, megkérdeztem, még fél óránk van a vonatig.

Tíz nap, képzőstábor, szeptember vége, mehetek én is, megkérdezte – lett volna pár kérdésem, de bólintottam.

– Azért Istvánnak erről tudnia kéne. Ott lesznek a barátaid, a mestereid.

– Nem szoktak találkozni. Meg nem kell tudniuk, te miért vagy ott.

– Nem kell tudniuk, az igaz – és hülyének kell lenniük, tettem hozzá magamban.

Alig vártuk, hogy egész nap együtt lehessünk, nem volt más alkalmunk a találkozásokra, csak a kocsmák, abból is az egyetlen, amit közösen elfogadtunk, ahol nem bukhattunk le, a barátaim illegális kocsmája. Ugyan még nem volt köztünk csók, sem ölelés, de ez már határozott csalás és hazudozás volt. Úgy éreztem, mindenki hazudik mindenkinek. Pár hét múlva, bőven a tábor után, amikor már meguntam a titkolózást, kihasználtam egy éjszakát, egy estet, amikor lakáshoz jutottunk, és végre lefektettem Annát. Igen, lefektettem. És gyorsan megírtam Istvánnak: seggbe dugtam a nődet. Gondoltam, ez majd felgyorsítja a döntést, még ha éppen három embernek is kell döntenie. Honnan tudhattam volna, hogy legalább tíznek? Illetve mindenkinek, aki tudott a kapcsolatunkról. És csak az tudott, akit Anna beavatott. Ezeknek a véleményeknek a súlyuk szerinti felszorzás utáni átlagán gondolkodott aztán fél évig, hol gyűlölve, hol imádva az eredményt. Akkor aztán visszament Istvánhoz.

– Tényleg megírtad neki?

– Hiszen látod.

– És már el is olvasta?

– El. És letiltott.

Elmaradt az akkor már menetrendszerűnek számító hisztéria, újra csókolózni, szeretkezni kezdtünk. Azt gondoltam magamban, ha egy ilyen mondat után engem eldob, egyedül marad, hiszen István biztosan el fogja dobni. És ő retteg az egyedülléttől. Talán át se gondolta ezt, most hozzám van közel, engem ölel. Egy dologban biztos voltam, és nem tévedtem: nem volt számító. Persze azt nem tudtam, hogy a barátai, a párja, a szülei – mindenki arra ösztönzi, hogy az legyen.

Az első szeretkezés

– István undorodik tőlem, mert cigány vagy, hozzám értél. A szüleim sem szeretik a cigányokat, bár apám szerint vannak jó cigányok. Van egy-két embere, aki cigány.

Építőipari vállalkozás.

– Nem csoda.

– Mi?

– Ki az, aki arra, hogy egy elvált cigány férfi miatt el akarod hagyni a tízéves kapcsolatodat, azt mondja: rendben van, legyetek boldogok! Mintha azt mondanák: drogdíler az új barátod? Hát vigyázzatok magatokra, és legyetek boldogok!

– Elvisznek januárban Tel-Avivba.

– Elvisznek januárban Tel-Avivba? – már együtt éltünk, albérletben, majdnem két hónapja, közeledett az első közös karácsonyunk.

– Hogy egy rabbi mondja meg, lehetünk-e mi együtt.

Mélyen kussoltam. Úgy éreztem, hogy legalább egy fél tucat dolgot meg kell értenem, hogy érdemben tudjak válaszolni, vagy értelmes kérdést tudjak feltenni.

Indulatokról szó sem lehetett.

– Te még sose állítottál fát, ugye?

– Nem.

Átölelt, megcsókolt. Megcsörrent a telefonja, István hívta. Három órán át beszélgettek, nekem csendben kellett lennem, zaj nélkül járnom-kelnem, ülnöm, feküdnöm, neteznem.

– Miről beszélgettetek ennyi ideig? – kérdeztem, amikor végül visszajött az utcáról. A telefonbeszélgetés közben többször kiment, sétált, visszajött, magára zárta a fürdő- vagy a konyhaajtót.

– És te kikkel beszéltél?

Néztem rá értetlenül.

– István eljön velünk Tel-Avivba, a szüleim neki is vesznek repülőjegyet.

– Ha ez így lesz, szakítani fogunk.

– Tíz éve vagyunk együtt, minden, de minden összeköt minket!

Tihanyban szobát kellett választanunk. Felnőtt emberek, a férfiakat és a nőket mégis külön helyeken akarták elszállásolni. Minket nem tudtak, lefoglaltunk egy négyágyas szobát, és nem engedtünk mást oda. Minden éjjel ittunk. A közeli boltban bevásároltunk, kevés ételt és nagyon sok sört. Csak egy-két sör után eredt meg a nyelve, akkor kezdett mesélni magáról, a munkájáról, a barátairól. Ritkán kérdezett. Meg akarta magát mutatni, el akarta mondani a félelmeit, a traumáit, így mutatkozott be.

– Anyám gyakran feljött a szobámba, lesepert mindent az asztalomról, hogy tessék, rakjak rendet!

– Miért csinálta ezt?

– Úsztam is, nagyon sokat, szép kockás volt a hasam. Szinkronúszás. Apámmal együtt tanultuk a verseket, szövegeket, mert nagyon nehezen tudtam megjegyezni bármit. Tízszer annyit tanultam, mint mások. Így lettem valahogy jó tanuló. De a matekot meg ilyesmiket így se értettem meg, csak bemagoltam. A számokkal nagy bajaim voltak mindig. Ma is a kezeimmel kell számolnom, ha össze kell adni két számot. És mindenhonnan elkések. Ha belekezdek valamibe, nagyon nehezen tudom abbahagyni, de ha valamit nem szeretek, bele se tudok kezdeni. Az ikertestvérem meghalt a szülésnél. Fiú lett volna. Apám fiút akart. Csalódott is volt. Anyám aztán mellrákos lett, de már kigyógyult, pár hete telt le a kritikus öt év. Apám mentette meg. Rengeteg pénzébe került. Pedig volt egy német szerelme, amikor gyerek voltam, én is sokat voltam együtt ezzel a nővel. Tulajdonképpen szerettem is. Aztán apám otthagyta, mert nem akarta, hogy anyám meghaljon.

Szédültem. Mint az özönvíz, úgy áramlottak felém a történetek, az árnyalatlan tények, és éreztem, hogy a szereplőkről kialakult kép még mindig pontatlan, és rengeteg dolgot kellene még tudnom. De talán nem egy éjszaka alatt. Levegőt akartam szívni, a kis szoba tele volt cigarettafüsttel.

– Lemegyek sétálni – nem mutatkozhattunk együtt, pedig mindenki tudta, hogy együtt vagyunk a szobában. Sőt nyilván azt gondolták, egész nap szeretkezünk, pedig az volt az egyetlen, amit nem csináltunk.

– Nem!

– Gyere te is!

– Nem!

Elindultam mégis, de elkapta a pólóm, és leszakította rólam. Lementem félmeztelenül. Éppen buli volt, a képzős lányok-fiúk már részegen táncoltak. Beálltam közéjük én is, jelentéktelenül, a félhomályba.

Persze eljött minden éjjel, hogy egymás mellé hanyatlottunk. Elfogytak a szavak. A bőrök közelsége felhatalmazott minket bármire. De mégse történt meg bármi, a ruhák fent maradtak, de minden belső tiltakozásom ellenére el-elvesztettem a fejem, fedetlen testrészeinek csókjaira pogányságunk jogosított fel: eltűnt akkor a múlt, eltűnt a becsület. Szégyentelenül nyomtuk egymáséhoz öleinket, és ő szédült, és ijedten panaszkodott, hogy úgy zsibbad a keze, a lába, hogy nem bírja őket mozgatni, ugye nem fog meghalni, nem tudja, mi történik vele. Beleharaptam, hogy érezze, megvan még mindkét karja, nyaka, lába. Csak nem szeretkezhettünk, még nem szeretkezhettünk. Fogcsikorgatva köszöntem meg neki, hogy nem engedte meg, hogy a bugyijába nyúljak, a melleit simogassam. És ha megengedte volna, nem tettem volna meg. Pedig már aljas, szent csalók voltunk.

Pieesz tusé.

Ültem a tábor közepén egy fa alatt a fűben, a közelben a Balaton kis belső tava, szikrázó, de szelíd napsütés, kék ég és emlékeim súlya alatt. Órák óta ültem egyedül, a távolban sétálgatott Anna. Így volt mindennap dél körül. Ébredés után, amikor már István számolt vele, hogy az előző éjszakai berúgásból magához térhetett a jegyese, felhívta telefonon, vagy ha ő nem, Anna őt. Ahogy párok szokták. Hosszasan beszélgettek. Anna sose mondta, miről. Egyszer azt: „mintha érezne valamit, kérdezgetett". És volt, hogy nem érte el: „biztosan Katával van".

– Ki Kata?

– A szerelme volt. Egyszer, amikor fotózni kellett, mert egy filmhez kerestek nagyon vonzó arcú lányokat, őt hozta fel hozzánk, nem engem kért meg rá, hogy lefotózhasson.

Megszokta, hogy ő a legszebb lány. Megsajnáltam miatta.

– El kéne neki mondanod!

– Mit? Hogy itt vagy?

– Hogy itt vagyunk.

– Menjünk sétálni!

Nem készültem az első szeretkezésre. Csak figyeltem. Olyan jelenléttel, amelyikben nincs rés, nincs idő a tervekre. Csak az utolsó pillanatban jöttem rá, hogy ez lesz az, meg fog történni, és ez a felismerés rögtön fel is oldódott a magától értetődő megtörténésben. Egyet tudtam: nem szabad finomkodni. Úgy estem neki, hogy megtudjak róla mindent. Testrészei fölötti tiltakozásait suttogással, érintéssel, hol lággyal, hol határozottal, hol figyelme elterelésével eloszlattam. Belekóstoltam minden rejtekébe. Végül oldalára fordítottam, és széthúzva farpofáit, kicsit gyorsabban annál, hogy előítéletekkel illethesse, amit teszek, belemerészkedtem, és beleszuszogtam szédültségemet.

– Elszoktam et…

A szájára szorítottam a tenyerem. Megadta magát. Láttam ködös tekintetében a tiszteletet, hogy így őt még nem baszta seggbe senki.

Egyik barátnőm lakását kaptuk kölcsön. Hetedik emeleti panellakás, erkéllyel. Ráláthattunk fél Budapestre. Dohányoztunk, a szálló füsttel együtt pár percre elszállt a figyelmem. Amikor újra a szemébe néztem, nem láttam benne sem zavart, sem örömöt.

– Gyakorlott vagy. Úgy tépted le rólam a bugyit, mintha mindig ezt csinálnád.

Ómen.

Az első karácsony

– Elvitték a fát.

– Ritkán dobnak ki karácsony előtt fát az utcára.

– Nem kellett volna feldühítened.

– Nem kellett volna belém rúgnod a padlón fekve.

– Meg kellett volna szólalnod, kérdezgettelek, semmibe vettél!

– Hét órát késtél, és még csak fel se vetted a telefont!

– Rabszolgatartó vagy!

– Te nem engeded, hogy bárhová is menjek!

– Felőlem mehetsz! Vagy ha te nem, majd én!

Már mozdult is, hogy összepakol, de magamhoz húztam, megcsókoltam. Visszacsókolt, elfelejtettük, hogy veszekedünk.

– Kérlek, ne akarj elköltözni mindig, olyan fenyegető!

– Holnap veszek új fát.

– Ti sose ünnepeltétek a karácsonyt?

– Apám néha állított, de nem volt olyan komoly.

– A hanukát?

– Hát… A Mindenhatónak nem az a...

– Mindenható?

– Az Isten.

– Hogy van héberül a neve?

– Nem szabad kimondani.
– Félsz tőle?
Hallgat.
– Ha szeretsz, kimondod!
– Leírom neked.
Leírta.
– Hogy kell kiejteni?
Elmosolyodott.
– Nem szabad kimondani.
Touché.

Vákuum

A szoba, amelyben most ülök, teljesen az enyém. Sosem vezettem autót, de néhányan, akik igen, azt mesélték, ha benne ülsz, a tested kiterjed, érezned kell, hol ér véget, oldalt, elöl, hátul, különben könnyen karambolozhatsz. Azt hihetnénk, hogy egy szoba nem közlekedik. Az egyetlen, pusztulhatatlan virágom itt lesz mindig tőlem jobbra, az alig használt biciklim a hátam mögött, és nagy nehezen moccanatlanná csavarozott galériám is mindig ugyanabban a sarokban várja, hogy havonta egyszer felmásszak, és ott aludjak, közelebb a plafonhoz, tágasabb, kétszemélyes magányban. És a kis fürdő, melyben gyakran fröcscsentem szét a vizet, mindig ugyanott marad, gyűjtve a port, hogy aztán sár legyen belőle, majd gyorsan kiszárítsa a szinte tapinthatóan horzsoló levegő – minden folyadékot kiszippant pohárból, mosatlan tányérból, nedves ruhából, a bőrömből. Két vákuummal védem ezt a nyugalmat. A szoba belsejében befelé húzó, kisajátító vonzás tartja rajtam a falakat. Ha kinyitod az ajtót, szinte felpattan, mint az eltúlzott hévvel megharapott, duzzadt száj, az ablaküveg be is repedt, a sötétítőfüggönnyel takarom, mintha szégyellném, titkolnám magam elől, és rendre meg is feledkezem róla, de ha az utcán vagyok, s felnézek az ablakomra, látszódik a megtört üveg csillogása. A másik vákuum a lakásomon kívül van: inverzvákuum. Nem szippant, hanem távol tart, ellök mindent, ami közeledni akarna. A küszöb és a kinyitott ablakok párkánya az eseményhorizont, mindkettőt nehezemre esik átlépni, kihajolni, kinyitni, betenni, kulcsra zárni.

Vállalt magányom ez. Ha valaki fel akarja törni, megkérem, ne tegye, de ha mégis megkísérli, úgy megrémisztem, hogy végül is feladja. Végtelen az eszköztáram. Hosszúra nyújtott kedvesség utáni hirtelen eltűnés, elhallgatás másodszorra, harmadszorra biztosan meghozza a kívánt eredményt. Ha kitartó az érdeklődés, már nekem lesz kényelmetlen, és semmiképpen sem kívánatos a betolakodó, ha viszont ez a kitartás elmarad, unottan nyugtázom az emberi önzést, mely ha nem táplálják, hiánnyá, lyukká képes változni, akár örökre. Természetesen mindent úgy látok és alakítok, hogy mérsékelt csalódással indokolhassam magam előtt a döntésemet: senki semmilyen őszinte intimitását nem akarom megélni. Egyelőre örökre.

Egy kapcsolatnak nem csak egyszer van vége. Viszont csak egyszer kezdődik el. Az egyik fél lelkesedésből vállalt felelőssége a kezdés, induláskor neki kell többet tűrnie és dolgoznia. Szakításnál azonban mindkét fél szakítási igényeit ki kell elégíteni, okosan és gondosan, különben nem valósulhat meg az eltávolodás. Van, hogy az egyik fél ragaszkodik ahhoz, hogy ő nyerjen. Vagy hogy a másik veszítsen. Vannak, akik kínosan ügyelnek rá, hogy senki se érezze sem ezt az érzést, sem amazt.

– Ez az étkészlet kié?

– Nem tudom, ki vette, osszuk el igazságosan.

Nálunk nem így alakult. Elég hamar kiderült, hogy csak úgy szakíthatunk, ha én vesztek. Viszont veszíteni a nehezebb, úgy intézni, hogy a másik valóban azt érezze, hogy én veszítettem. Kegyetlen, szégyellni való rafinéria kell hozzá. És illik rá ügyelni, hogy ne élvezd.

Egy szoba is utazik, és képes karambolokra is.

Szobakarambol

Tizenöt napja költöztünk össze, élveztük a dologtalanság minden nyűgét. Nem kérdeztem, miért szabad, miért nem dolgozik, ő sem kérdezett. Majdnem minden időnket az ágyban töltöttük, amikor muszáj volt, ettünk, naponta egyszer bevásároltunk, esténként berúgtunk, másnaposan ébredtünk, bőséges reggelivel, tojással, majonézzel, kecsappal, bundás kenyérrel, retekkel, uborkával, céklával, ásványvizekkel két-három óra alatt kigyógyultunk, és folytattuk a napot szeretkezéssel, beszélgetéssel és este újra ivással. Csakis sört ittunk.

Tíz év után és miattam újra megkóstolta a húst. És nagyon ízlett neki.

Csillogó szemekkel jött haza a bevásárlásból, sietett. Hamar rájött, hogy én csak akadályozom a boltban, meg aztán ennyi idő kellett is neki nélkülem, felhívta a szüleit, és még mindig nem mondta meg nekik, hol van és meddig marad, csak nyugtatgatta őket, hogy rendben van, és boldog. Amikor belépett az ajtón, a telefont a zsebébe csúsztatta, vagy lefordítva az asztalra tette, és elkezdte sorolni, miket vásárolt. Hosszasan főzött, én közben hátulról ölelgettem. Nem tiltakozott. Néha megfordítottam, és hosszasan csókolóztunk.

– Majdnem odaégett, ilyenkor ne zavarj – földhöz vágta a fakanalat.

Két-három szálka felcsapódott, és elszállt a szemem előtt. Már akkor, amikor a hideg, fűthetetlen, novemberi konyha csempéjére csapódott a kanál, elkezdtem hátrahajolni, de csak lassan, mintha pontosan tudnám, merre robbannak a részei, és tudnám, hogy elég az a két centi, amennyivel hátrahúzom a fejem, hogy ne a szemembe álljanak a szilánkok. Két jelentéktelen szilánk, amelyeket ahogy elrepültek előttem, még láttam is, az a kis légörvény, amit képesek voltak csapni, megérintette az arcom. Az idő is lelassult. Átgondoltam, hogy apám, amikor még hatéves voltam, földhöz vágott egy széket, aminek darabjai felsértették az arcát, majd megnézte magát a tükörben, és amikor meglátta a szivárgó vérét, felénk fordult, hogy megöl minket. Részeg volt. Az ablakon menekültünk ki, az ajtó el volt barikádozva.

– Ne haragudj – mondtam neki, és a szobában vártam meg, hogy végezzen.

Nemsokára bőségesen megrakott tányérokkal, széles mosollyal jött utánam.

– Felhívtad Istvánt?

Lefagyott a mosoly az arcáról, megzavarodott a kérdésemtől, majdnem leejtette az utolsó tányért.

Nagyon szépen megterítette az asztalt. Dohányzóasztal volt, fölé görnyedve kellett ennünk, de akkor nem zavart minket semmilyen kényelmetlenség.

– Megígértem neki, hogy délután találkozom vele.

Elnéztem, milyen ceremóniával eszik. Apróra vágta a kenyeret, próbálta egyforma darabokra, mindegyikre nyomott kecsapot és mustárt, elrendezte a katonákat a tányérján. Úgy koncentrált, mint egy kisgyerek. Az uborkákat is feldarabolta.

Néha észrevette, hogy figyelem.

– Apám szokta nekem így felvágni, amíg kicsi voltam – aggódva nézett, elítélem-e az aprólékosságát, hát rámosolyogtam.

– Kérlek, ne menj el erre a találkozóra!
– Már megígértem.
Elment, és nem jött vissza két hétig, nem is jelentkezett, elérhetetlen volt.
– Ugyanis csak zsarolni akar, találkozz vele, mondjuk, három hónap múlva.
Elkezdett enni, de láttam, hogy gondolkodik, és a haragot is észleltem, hogy a kérdésemmel és a kérésemmel elrontottam a reggelijét.
Amikor kéthétnyi csend után végre elértem – titokban telefonált a fürdőszobából –, bejelentette, hogy elmegy a szüleivel Izraelbe.
– Ha oda elmész, nagyon sokat kell majd dolgoznod, hogy újra megbízzak benned.
– Tudom. Fogok! Le kell tennem.

Gádzsó gój

Tudtam, hol találkoznak. Azt is, mikor. Megittam otthon a megmaradt söröket, és már részegen zaklatott üzeneteket írtam neki, hogy ha már elment, ne is jöjjön vissza. Úgy számoltam, hogy legfeljebb három óra elég egy ilyen nyilvánvalóan kínos beszélgetéshez. Az ötödik órában írt valamit, hogy még nem tud hazajönni. A betűket elvétette, ittak. Lekurváztam. Nem tudtam, hogy mindent megmutat Istvánnak.
„Ne gyere vissza!" – sms. És ő nem is jött.
Éjjel, amikor már majdnem elaludtam, és ő már több órája nem válaszolt, zaklatottan kutakodni kezdtem a holmija között. Kevés dolgot tartott egyelőre a lakásban. Mindene elfért egy táskában. De akkor alig hagyott hátra valamit, magával vitt minden nélkülözhetetlen dolgot, nemcsak a személyes iratait, de a váltóruháját is, és a kimosott, de még rendesen meg nem száradt ruhadarabjai is be voltak rakva a hátizsákjába.
Azonnal elkezdtem szervezni, hogy elhagyjam Budapestet.

Veni, vidi, amavi

„A gój kifog egy gádzsó halat. Tulajdonképpen a hal ugrott az ölébe, amikor a parton sétálgatott. Ha visszadobsz, teljesítem egy kívánságodat, mondja a hal. Tulajdonképpen tátogja, de a gój úgy látta, hogy ezt tátogja. A főhős (akinek neme jelöletlen) eltátogja a halnak, mit kíván. Tulajdonképpen előtte elmondja, hogy tudja ő, ilyenkor nem szabad olyasmit kívánni, hogy legyen végtelen kívánságom, mivel ilyesfajta csavarokat ez a mesékből már ismerős, mégis meglepő helyzet nem bírna el. A hal – lássuk be és képzeljük el: rohadt nehezen – bólint. A gój elmondja a gádzsónak, mit szeretne, nem hosszasan, egyetlen tőmondat, amit akar. A hal köhög egy kicsit, talán életében először szólal meg emberi hangon:
– Inkább vigyél haza, és süss meg!"

– Ezt most minek mesélted el nekem?
– Nincs olyan, hogy önmegvalósítás, aztán majd jöhetnek a gyerekek.
– De én még olyan sok mindent akarok csinálni az életben.
– Tehát a szüleid szerinted már harminc éve nem akarnak semmit csinálni az életben?
– Nem is biztos, hogy akarok gyereket. Amíg veled nem találkoztam, biztos voltam benne, hogy nem akarok.
– Ezért írtad a lakókocsi fotója mellé Istvánnak, hogy képzelje el, milyen lesz majd, ha abban laktok, és terhes leszel, mint a modellnő a fényképen.

– Ilyeneket akarnak hallani a férfiak! Te elolvastad a levelezésem?
– Mindent. Rögtön azután, hogy fel kellett sorolnom neked az összes nőt, akivel akármilyen kapcsolatom volt.
– Száz felett álltál meg, és ki tudja, miket nem mondtál el!
– Vagy miket tettem hozzá. Éljen a bizalom!
– Hazaköltözöm a szüleimhez!

Lementem a kisboltba négy sörért. Tompulni. Ahogy jövök ki, két-három lépés után megállít egy hajléktalan. Idős bácsi. Azt hittem, pénzt akar kérni, volt még nálam egy ötszázas, már nyúltam is a zsebembe érte, hogy legyen jó napja, nekem úgysincs. De nem kért. Kérdezett.
– Minek iszol ilyen korán?
Ő már részeg volt.
El akartam csapni valami vicces, nem bántó válasszal, de a meg sem kezdett mondatomba vágott.
– Meséld már el az életed, mi okod rá, hogy igyál.
Nem akartam tiltakozni.
– Negyvenkét éves vagyok. Tizenegy éve elváltam. Van két fiam, huszonegy és tizenhat évesek. Cigány vagyok. Kiszakadtam a családból, nem tartom a kapcsolatot senkivel. Amúgy is csaltak a nevemben, több tíz milliós tartozást varrtak a nyakamba. Anyám tizenegy, apám egy éve halott. Költőnek érzem magam, de nem tudom, mit jelent. Megélni belőle lehetetlen. A családdal mindig bajom volt. Szerelmes vagyok egy zsidó lányba, de a családja tudomást sem akar rólam venni, a Sátánnak tartanak. Sokat vagyok egyedül. Gyerekkoromban két évig intézetben voltam, nevelőszülőknél is. Börtönbe kerültek, mert kínoztak. Egyébként sikeres vagyok a munkámban. Túlcsiszolódtak az idegeim, már próbálkoztam mindennel, sporttal, munkával, droggal, hűséggel és hűtlenséggel, utazással, maradással, nem sikerült semmivel visszaállítani, ami megroncsolódott. Többször akartam öngyilkos lenni, egyszer-kétszer komolyan. Nehéz természetű, lobbanékony alkat vagyok. Oroszlán és Halak keveredik a horoszkópomban. Figyeltem, érti-e. Értette.
– Vannak díjaim. Bajom van a bizalommal. Rejtőzködöm. Félek, úgy végzem, mint Petri.
Tudta, ki Petri, bólintott.
– Akkor nekem adod az egyik söröd?

Full contact

Elfogyott a pénze. Munkába menekült. Addig ráértünk, nem kellett megfelelni semmilyen elvárásnak. Addig szinte kibírhatatlanul végtelen volt egy-egy megválaszolatlan kérdése után a csend, csupán az elmélázás közben felügyelet nélkül maradt mozdulatai árulkodtak arról, miféle tájakon járhat. Akkor azonban negyven olyan nap következett, amikor korán reggel elment, este tíz körül érkezett haza, evett, megivott két sört, lemosta a sminkjét, majd elaludt. Az első sör után elmesélte, mi történt vele aznap, éreztem, hogy nem mindent, de így is alig értettem az ismeretlen szereplőktől hemzsegő történeteket, melyek valódi történések nélküli történetek voltak, inkább érzelmekről szóltak, reakciókra adott reakciókról. Sem elejük, sem végük nem volt. Így inkább arra figyeltem, hogyan mesél, kevésbé volt fontos, hogy mit.

Elviselhetetlen magány telepedett rám. Reggel vele ébredtem, végignéztem, ahogy felkészíti magát a napra: kávé, cigi, reggeli, smink, kapkodás, mindig sietősen, késve lépett ki az ajtón, súlyos csönd maradt utána. Napközben váltottunk pár üzenetet, de a válaszaira nem érte meg várni, volt, hogy azonnal, de volt, hogy csak három-négy óra múlva válaszolt. Mindig rövidet, sosem kérdezett, és azt sem szerette, ha én kérdeztem. Egyedül maradtam a lakásban. Nem volt kedvem a környéken sétálgatni, régi barátaim és ismerőseim rég elmaradtak mellőlem, hiszen korábban évekig csavarogtam, és Portugáliába készültem, mielőtt találkoztunk. Akikkel sűrűbben szoktam találkozni, azt is hihették, oda utaztam. El szoktam tűnni a világ elől, éppen úgy, ahogy akkor eltűntem, de korábban ügyeltem rá, hogy sokan vegyenek körül, olyan helyen tűnjek el, ahol valóban el lehet, a tömegben vagy valakivel kizárólagos együttlétben. Tettem pár bizonytalan kísérletet, hogy találkozzam néhány ismerőssel, csináljunk közös programokat, de Budapest, mint minden nagyváros, kíméletlen precizitással szeleteli a harsogóan, pompásan feldíszített tortát: csak este vagy éjjel értek rá az emberek, a nappal a munkáé vagy a magánéleté, a családé. Anna sem örült, ha másokkal beszéltem, az újtól való általános félelmét, mely mások indokolt félelménél betegesen erősebb volt, lassan kiterjesztette rám is, duzzogott, ha nem mindig figyeltem rá, és öt-tíz percig azzal voltam elfoglalva, hogy este egy másnapi programot egyeztessek valamelyik éppen ráérő ismerősömmel.

– Ez nekem így szörnyű, Anna! Nincs szünet, még szombaton és vasárnap is dolgozol, és féltékeny vagy, ha másokkal találkozom. De mióta ismerlek, nem is tudtam senkivel találkozni. Arra már gondolni sem merek, hogy újra közös munkára adjam a fejem.

– Milyen közös munka?

– Szívesen megrendezném azt a lengyel filmet, színpadon nagyon jól működne, s ha jól tudom, még nem csinálta meg senki.

– Melyiket?

– A szexmissziót.

– Hogy összevissza baszhass!

– Nem is láttad ezt a filmet.

– Elég a címe!

– Sosem éltem úgy, ahogy te. Mindig szabad voltam. Amikor a gyerekeimet neveltem, akkor is ügyeltem rá, hogy szabad maradhassak.

– Álomvilágban élsz, az élet ez: dolgozni kell.

– De te csak pénzt keresel. Nem is szereted. És tíz éve ezt csinálod. Lépjünk ki belőle közösen, eleinte nem lesz egyszerű, de érzem, hogy meg tudjuk csinálni – kérleltem.

– Mit?

– Én – kezdtem, és éreztem, hogy elönti az arcom a pír, olyan álmosnak, álmodozónak tűnt, amit mondani készültem – el tudnám képzelni, hogy veszünk egy hajót, és azon amolyan szalont üzemeltetünk.

Legyintett, és felhajtotta a maradék sörét.

– Babócám, tudod, hogy úgy viselkedsz, mint egy megfáradt munkásférfi?

– Ezt a Babócát én találtam ki.

– Kár, hogy Istvánt is így hívtad!

Azt hittem, ebből a replikámból újabb veszekedés lesz, de meglepően nyugodtan válaszolt.

– Nem fogod kiszedni belőlem, őt hogyan becéztem, az csak kettőnkre tartozik.

De hát nem is akartam belőle kiszedni, kit érdekel, akartam neki mondani, de hirtelen úgy döntöttem, igenis megmutatom neki, hogy de, ki tudom szedni belőle, ha akarom. Főleg pénteken, amikor három sört is megiszik.

– Na, ugye, hogy kiderítettem, hogy Husimacinak hívtad Istvánt – mondtam neki reggel, a fürdő ajtajában állva, a másnaposságtól remegő kezekkel igyekezett nem elrontani a szemhéjvonalát.

Szó nélkül, de kapkodó gyorsasággal a neszesszerébe pakolt mindent, de mindent, ami a fürdőben volt, felhúzta a cipőjét, kihörpintette a kávéját, és elviharzott. Ez is meglepett. Az éjjel olyan odaadóan mondta el a titkát, amire egyébként nem voltam kíváncsi, csak felvetettem neki, hogy az a dolog már nem lehet titok, amit megcetlizünk azzal, hogy titok. Elismerte, hogy igazam van, és miután beleélveztem, simogatás közben elárulta István becenevét. De részeg volt, nem emlékezett volna erre másnap. És én azt akartam, hogy amikor arról beszélek, hogy csináljunk közösen hajószalont, pontosan tudja, hogy nem az ábrándos költő beszél belőlem, hanem a racionális vállalkozó, aki tud sunyi és számító is lenni.

– Miattad nem tudtam rendesen vécézni, egész nap ezzel fogok küzdeni – még viszszanyitott, hogy ezt elmondja, és nagyon nagy erővel csapta be maga mögött a rozoga konyhaajtót.

Mondjuk, tudtam, hogy tényleg így van, kellett volna még hagynom neki tíz percet. Emiatt komolyan lelkifurdalásom volt egész álló nap.

A szükség és a törvény

Budapest elhagyása egyszerűbb volt, mint gondoltam. Két ímél után kaptam egy nekem éppen megfelelő választ: ha úgy akarom, egy hét múlva legyek a Blaha parkolójában, és Nyíregyházára költözhetek, valamint a környék tanyáin élhetek, ameddig csak akarok. Van elég tér, hely, munka is akad, egy frissen alakult rockbanda igényt tart rám, több tucat daluk készen áll, de szövegeik nincsenek. Szállás, koszt, némi pénz, próbakoncertek, lovak, kutyák, mezők, utazás. Eljönnek értem.

Utazások előtt derül ki a legfelszabadítóbb igazság: szinte semmire sincs szükséged. Mindaz, ami nélkülözhetetlen, valójában csak békülékeny kompromisszum a részedről: rendben, legyen rajtam ruha, rendben, fizetek a vonatjegyért, az ételért. Nadrág, póló, zakó, cipő, pénz. És ezekből sem kell a legtöbb vagy a legjobb. Nem volt tehát nehéz a pakolás, csak fel kellett állnom a konyhaasztal mellől, körbenéztem: még nem laktuk boldoggá a lakást. Eltelt néhány küzdelmes hét, rá még néhány kifejezetten gyötrő, végtelennek tűnő, álmatlan éjszakákkal, a kínzó szomjjal és gyötrődéssel, amit a rajongás feszített szinte elviselhetetlenné. Sem egy üzenet, sem egy levél, sem egy telefonhívás nem marasztalt. Mégis gyötört a kétség, szabad-e, ideje van-e a távozásnak. Hiszen én se tudok jeleket hagyni. Ha majd előkerül valahonnan Anna, fel tudja-e deríteni, mi történt. Nem fog-e gyötrődni ő is. Kell-e, hogy ez engem érdekeljen. Az én önzésem és az ő önzése képes lehet-e bármikor is úgy összeolvadni, hogy boldogító béke legyen belőlük, szinte észrevétlen odaadás.

„Soha ne felejtsd, hogy én sokkal jobb nő vagyok, mint amilyen férfi te vagy!"

Mindegy volt, hogyan értette, abban a pillanatban segített a döntésben: kiléptem az ajtón, a kulcsot a postaládába dobtam, majd a tulajdonos megtalálja. Elindultam elmenni,

amikor megcsörrent a telefon, amitől – tervem szerint – a Nyíregyháza felé tartó út első pihenőhelyén szabadultam volna meg. Már el is terveztem a mozdulatot, ahogy kiveszem a kártyát, eltöröm, és oda se nézve szelíden belecsusszantom a készülékkel együtt egy kukába. Mögöttem két férfi éppen eltapossa a csikket.

„Háromdimenziós lyuk? Hogyan lehet egy lyuk háromdimenziós? Én ezt nem értem."

Ő keresett, nem akartam felvenni, nem fog megérteni, eddig sem értett, nekem kell őt nyugtatgatnom, amikor magamat sem tudom eléggé. És nem is akartam tudni, hol volt ennyi ideig, mi történt vele, és most miért keres mégis. Az izraeli útja előtt, amikor majd a rabbi azt fogja válaszolni a kérdésre, amit a szülei tesznek fel („Szabad-e a lányunknak egy cigány férfival élnie?"), hogy hát nem szerencsés ügy, de a cigányok is emberek.

– Tessék!

– Találkozni szeretnék veled, ne haragudj, elzártak tőled, nem engedték, hogy keresselek, nagyon hiányzol!

AHMED AMRAN

AMIKOR ELTŰNIK A HOLD

Távoli rokonát már a mecsetbe vitték, és a mosdatására készülődtek, amikor fiút a fehér lepellel útnak indították. Az a mecsetig futott, ahogy a felnőttek kérték, de az életkora miatt nem maradhatott ott. A domboldali temetőbe ment, ahol többen is ásták már a sírt. Meghökkenten nézte távoli rokona leendő nyughelyét. Kicsit félt, és hang nélkül sírt. A gödör szélére állt, az egyre növekvő földhalom tetejére. Munka közben a sírások felváltva mormolták az imákat, de annyira gyorsan váltottak, hogy úgy tűnt, mintha csak egyvalaki mondaná a fohászokat. Amikor olyan mélyre ástak, hogy a gödörbe egy ember vállig belefért, lent a mélyedés oldalában kamrát vájtak a sír teljes hosszában. Akkor sűrűn váltották egymást, mert az volt a művelet legnehezebb része. A sír oldalába vájt kamrában helyezik majd el a távoli rokon holttestét, utána vékony, lapos kövekkel befalazzák, majd a végén száraz szalmával kevert sárral betapasztják. Akkor világosodott meg a fiú számára, hogy valójában senki sem a sírhantja alatt van eltemetve, hanem a sír Mekka felőli oldalában. Eltervezte, jelet tesz arra az oldalra, hogy senki ne állhasson a halott fölé.

A gödörnél eszébe jutottak a három évvel korábban történtek. Akkor is futott: egy másik fiúval versenyzett, s hogy hamarabb célba érjen, átvágta az utat a hamugyűjtőn keresztül. A hamugyűjtő néhány méter átmérőjű kör, amely kövekkel van körülrakva. A falubeliek ide öntik a kemencékben megmaradt kihűlt hamut és az állatok almát, s vetés után ezzel trágyázzák a földeket. Ahogy mezítelen lábával a gyűjtőre lépett, felordított. A fájdalomtól leblokkolt, hirtelen nem tudta, mitévő legyen, előre vagy hátra meneküljön. A távoli rokon éppen arra járt. Odarohant, kiragadta a kisfiút a hamugyűjtőből, hátára fektette, összefogta a két lábát, és a

levegőbe emelte. A másik kezével kirántotta dzsambiáját a hüvelyből, és a fiú talpához szorította. A fém magába szívta a felhevült test melegét, majd saját ruhájával hűtötte a dzsambiát. Addig folytatta a különös orvoslást, míg a gyerek fajdalmai enyhültek, és lábra tudott állni. A férfi akkor a pénteki ima után szóvá is tette, hogy vannak, akik hűtés nélkül rakják a hamut a gyűjtőbe, ezzel veszélybe sodorva az óvatlan gyerekeket és az állatokat is.

A juhok és a tehenek már hangosan bégettek, bőgtek. Éhesek voltak, ilyenkor már nem az ólakban szoktak lenni, ám aznap senkinek se akaródzott a völgyekbe és a hegyoldalakra terelni őket. Mintha ezzel az értelmetlen halállal maga az élet értelme megcsappant, sőt meg is szűnt volna. Mindenki a háza előtt állt, s némán bámult a semmibe.

Az apró termetű imám felmászott a fehér gipsszel bevont, alacsony építésű mecset tetejére. A kezeit a fülei mögé tette, mint a müezzin, amikor imára hívja a híveket. Az emberekhez szólt. Miután egy halállal kapcsolatos verset recitált a Koránból, kérte a híveket, hogy ne törjenek meg, bízzanak Isten akaratában, fogadják el, ami őáltala ítéltetett, hisz minden és mindenki, akár élő, akár holt, az ő kezében van, de ő könyörületes és irgalmas. Az imám azt mondta, hogy mindenki engedje ki az állatait, még akkor is, ha nem akarja őket pásztorolni, menjenek a jószágok szabadon az Isten földjére, oda, ahová akarnak, az éhes állatokkal szemben nem szabad vétkezni. Befejezésül Mohamed proféta mondására emlékeztette a népet, miszerint: ha az ítélet napja eljön, és a kezemben lesz egy facsemete, akkor azt még elültetem.

Mintha a jószágok is értették volna, egyre hangosabban bégettek, méltatlankodtak, de aztán egymás után nyíltak ki az ócska, fadeszkás ólak ajtajai. Az állatok szabadságillatot éreztek a levegőben, és harmatos legelőben, forrásvízben reménykedtek. Az emberek meg nézték, ahogy sebesen tódultak kifelé, mintha versenyt futnának. De azt is látták, hogy egy rövid idő múlva hirtelen felriadtak és szétszéledtek; amikor lövések zaja hallatszott. Nem lehetett megállapítani, hogy a golyók honnan jönnek és merre tartanak. A fiú távoli rokona is így halt meg, eltévedt lövedék fúródott a fejébe, amikor a hajnali imáról tartott hazafelé, valahol a hamugyűjtő közelében.

A temetés után három nappal aztán minden elcsendesedett, az emberek megnyugodtak, és abban reménykedtek, hogy ez a balsors nem ismétlődik. De néha a remény nem a valóságban gyökeredzik, hanem egy másik reményben. Egyre több azonosíthatatlan puskagolyó hullott alá. Emberek és állatok haltak vagy sebesültek meg, a falubeliek féltek a mecsetbe és a földekre menni, az állatokat és a gyerekeket kiengedni. A házak börtönné váltak.

A hónap végén, amikor teljesen eltűnik a hold, láthatóvá vált, hogy a falut körülvevő két magas hegy csúcsáról tüzelnek egymásra, a lövedékek a levegőben világítva üstökösként szelik az eget. Az egyik hegycsúcs a másik táborát lőtte, de a lejárt szavatosságú vagy hibás gyártású lőszerek a kelleténél rövidebb utat tettek meg, s a falura hullottak.

A falu népének egy része otthagyta a házakat és a földeket, és az állatokkal együtt barlangokba menekült. Aki meghalt, azt nem mindig tudták megmosdatni, fehér lepellel betekerni, a sírja oldalába kamrát vájni, azt kövekkel befalazni és szalmával kevert sárral megerősíteni. Néha a halottat a hegyoldalról ledobták a völgybe, ahol egyre nagyobb számban várakoztak a keselyűk. A falu népének másik része a sötétség leple alatt valamelyik hegycsúcs felé vette az irányt; oda csatlakozott, fegyvert kapott, és bőszen lőni kezdte a másik hegycsúcs táborát.

A külföldről beszerzett, modernebb fegyvereknek a hegycsúcsok közötti távolság lerövidült, és már nemcsak golyók repkedtek az égen, hanem hangos ágyúlövedékek is.

A két hegycsúcs tábora a saját halottjait az újonnan épített mecsetben mosdatta, fehér lepellel betekerte, sírját kiásta, ennek oldalában kamrát vájt ki, melyet kövekkel befalazott és szalmával kevert sárral megerősített, és a végén a sírra, a név mellé a mártír feliratot helyezte el.

A távoli rokon halálának évfordulóján holdtalan éjszaka volt. Családja hiányolta a fiút. A távoli rokon barlangjában sem találták, de az özvegy azt mesélte, hogy előző napokban a fiú sokat beszélt halott férjéről és a temetés emlékképeiről. A család a sötétség leple alatt a barlangból leereszkedett a temetőhöz. Fejük fölött ágyúlövedékek szabdalták az eget; legtöbbször elhaladtak egymás mellett, de előfordult, hogy a falu felett összeütközve robbantak szét. Amikor a rokonok odaértek, a domboldali temető a megszokott csendjébe burkolózott. Már csak néhány lépésre voltak a sírtól, amikor egy lövedék fénye bevilágította a környéket, s egy pillanatra látni lehetett, ahogy a fiú mozdulatlanul fekszik a halom Mekka felőli oldalán. Kezében egy facsemete, amit azért akart odaültetni, hogy senki ne állhasson a halott felett.

NAGY LEA

PÁRIZS

Táncoltunk, szép volt.

Alkalmi barát?, kérdezted.
A kérdőjel időközben ponttá szűkült.

Most izzadva és dideregve egymás vállába kapaszkodva.

Párizsban tűzijáték zaja csapódik az ablakokra.
Minél szorosabban és minél közelebb hozzád.

Francia lányt nézünk irigykedve, mennyire felszabadult
és mennyire boldog. Látom, hogy felizgat.

A sok kihallgatott félmondat súlya alatt kövér és
rosszindulatú esőfelhők úsznak, mint a ragadozóhalak.

Idegen kezek szorítását keressük.
A szemek nyitva, de senki sincsen ébren.

Távolodunk. Evolválódik a csend.

Táncoltunk, szép volt.

MÉRT HAGYTÁL EL, HOGYHA KÍVÁNSZ?

Messze vagy, valahol a tengereken is túl,
hajókürtbe kiáltom létezésed.

Hazugság önmagamnak, hogy
már nem érezlek.

Magamban tagadom az éveket, homokba
süppedő vak álmát élem hónapok óta.

Hörgőkbe ömlő sós tenger vagyok, táguló
pupillád eseményhorizontjába süllyedek.

Végtelen csend, amit utoljára adtál nekem.
Mégis, *miért nem csókolsz, ha úgy esik jól?*

Miért nem fáradnak el az őrült rohanók?
Felnőtt nő növekvésben az álmaival.

Bele tudnál nézni utoljára ebbe a tekintetbe?
Birnál-e nézni, ha én is belelátnék?

A burok szétfoszlik. Más volt, ahogy
a hajadat fésülted akkor és ott. Utoljára.

Nem emlékeztettél már semmire.
A macska sem nyárvogott többet.

KUSTOS JÚLIA

SERDUSZKO

Nyakig merülök a tengerbe. Hideg. Jólesik. Csupa libabőr leszek. Marja a sebeimet, de érzem, hogy amin átesek, az egyfajta tisztulás. Katartikus élmény – ezt állította Viola, a barátnőm, aki mikor megtudta, hogy nem voltam még a tengernél, meghívott magához Lengyelországba. Ő minden nyáron egy hetet tölt a parton, figyeli a naplementéket, várja a napfelkeltéket, simogatja a macskája pici, törékeny fejét, letelepedik a homokba, és képeslapokat ír. Többek közt nekem. *Serdecznie pozdrawaiam,* írja a végére. Én is ezt fogom tenni, ott ülök majd mellette jövő nyáron, és simogatom a macskát, iszom a sört, és várom a naplementét. Violát az interneten ismertem meg, és még nem találkoztam vele. Sokszor írunk egymásnak, főként csip-csup dolgokról. Azzal kezdtük, hogy kik vagyunk, mit tanulunk, és pár nappal később már minden titkomat tudta. Küldtünk egymásnak fotókat is. Viola gyönyörű, a leggyönyörűbb lány, akit valaha láttam.

A holt-tengeri só jót tesz a bőrnek. Anyám ezt olvasta valahol. Rögtön másnap bement a drogériába, ahol kétkilós csomagokban árulták. Úgy jött haza, jól megpakolva, mintha egy kisebb tengert szeretett volna mesterségesen létrehozni a fürdőszobában. Langyos vizet engedtünk, s félrebillentett fejjel méregettük, mennyire lehet a víz a sótól koncentrált? Milyen mennyiségtől nem oldódik már fel? Mintha felfeküdhetnék egy kád víz tetejére – mintha lenne tétje. A fürdőkádban, mikor a vízbe lépek, látni, a bokámról folyó vér hogyan lebeg el, képez aurát lábaim körül. Így, ebben a formában régen fürödtem már, de anyám ragaszkodik ahhoz, hogy kipróbáljuk. A fürdőszobánkban két bútor van: egy komód, amiben a törölközőket tároljuk, és egy hosszú polc, azon egymás hegyén-hátán állnak a kozmetikumaink, egyik sarkában meg a poros magnónk, benne egy válogatáskazetta. Még apa készítette az első évfordulójukra, 1980 körül. Egyszer, pár évvel ezelőtt megpróbáltam eldugni a kazettát, mert nem értettem, miért ragaszkodik apa emlékéhez, vagy legalábbis ehhez a vállalhatatlan zeneválogatáshoz. Hetekbe telt, mire feltűnt neki a kazetta eltűnése. Akkor viszont szobormerev arccal jött be a szobámba, és csak annyit mondott: add vissza. Kidobtam, hazudtam. Nem dobtad ki, felelte ő, és a szekrényemhez ment, polconként hajigálva ki a ruháimat. Az alsó polcra, a farmerjaim mögé rejtettem a kazettát, de nem szóltam. Valamiért azt képzeltem, a hallgatásom majd igazzá teszi állításomat, és a tekercs eltűnik.

Anyám felül a komód tetejére, amíg én elfekszem a vízben. Meztelen vagyok. Szeretném kiküldeni őt a szobából. Nincsenek habok, csak a sós víz. Nincs, ami eltakarna. Azt kérdezi, miért szőrtelenítem a fazonom. Nem tudom, mit felelhetnék, szeretném azt mondani, mert felnőtt nő vagyok, de helyette csupán megvonom a vállam. Csak. Így kényelmesebb. Tudjam meg, neki mindegy, de ez nem a leghigiénikusabb, amit az intim részemmel tehetek. Nem hiába nő *ott*. És nem hiába *olyan*. Neki is ilyen szép sötét haja volt, ne nézzek rá így, tudja, hogy mi a bajom, őt is szekálták. Volt olyan fiú, aki egy házibuliban bekormányozta őt egy szobába, aztán vetkőzni kezdtek, aztán meglátta, pontosabban először a mohó kis kezével megérezte, aztán megnézte, és meglátta, milyen dús, sötét szőrzete van, és akkor nemes egyszerűséggel visszavette a nadrágját, és szinte dühösen azt mondta neki, így nem megy, és otthagyta a szobában. Dolgok, amiket nem akartam anyámról tudni: a fanszőrzetének története. Aha, mondom, lehunyom a szemem, lebukok a víz alá.

Tíz órát vonatoztam, s kétszer szálltam át. Most egy hosszú nevű lengyel településen vagyok, egy olyan szó azonosítja a tartózkodási helyemet, amibe egyetlen magánhangzó szorult. Van nálam egy könyv, 160 złoty, egy váltás ruha és egy törölköző. Ez lenne a tenger, gondolom. Talpamba mélyen fúródtak a fenéken megült kavicsok. Óvatosan járok, gázolok mélyebbre, nyakig, de még így is belerúgok egy óriási, rejtett sziklába. A lábfejem lüktet, a só egyre jobban mar, de eldöntöttem, hogy mindez nem zavarhat. Egy lendülettel úszok pár csapásnyit. Csípi a só a szemem. A hajam ragacsos csomóba áll majd össze, hiába bontanám ki, a só- és koszrétegtől kezelhetetlenné válik, száraz lesz, és törhetetlenül hullámos. Itt vagyok – gondolom. Anyám hangja itt nem érhet el. Nem hallom, ahogy kérdezi: na, mit szólok? Vagy ha hallom is, nem én válaszolok. Nem én rángatom a vállam, és kérem meg, hagyjuk ezt a témát. Hagyjuk az epilátort, a kozmetikust, a gyantát, a hangsúlyos, szép szemöldököm, a csinos, hosszú lábaim, amiket miért csomagolok hosszú nadrágokba – ha egyszer a sok vakarózástól olyan vagyok, mint egy negatívba fordított zsiráf; barna bőr, valószerűtlenül fehér foltokkal és a küldetés lehetetlenségével, hogy valaha egy árnyalatba barnuljon az egész testem. Hagyjuk a fiúkat, és hagyjuk az új diétám, hagyjunk mindent, de leginkább egymást.

A parton hagyott holmimat nem féltem. Kinek kellene az olcsó strandpapucsom, a törölközőm, a ronggyá olvasott könyvem. Elgondolom, hogy amikor kikacsázok a vízből, leheveredek a partra, milyen finoman fog simogatni a nap, hogyan nyaldossa majd a bőröm, én pedig milyen fesztelenül heverészhetek itt, csukott szemmel, magasról téve arra, hogy ki látja a testem. Még talán a bikinifelsőm is ledobom. Nézzétek, gondolom majd. Nézzétek, ezek itt a melleim. Ilyen egy hetvenöt A méretű mell, ilyen egy test, amit még senki sem akart tüzetesebben megnézni. Most itt az ideje, hogy lássátok. Aztán eszembe jut újra Viola, és félrever a szívem. Eszembe jut, hogy akár őt is várhatnám itt, heverhetnék most az ő tengerpartján, mondjuk ölébe hajtva a fejem, és hagyhatnám, hogy simogasson, mintha én lennék a kismacskája. A víz morajlását hallom, azt szinte alig, hogy anyám levegővétel nélkül mondja a monológját. Ilyen lehetett tehetetlen kis magzatként hallgatnom őt egész áldott nap, meg apát, mikor anya hatalmas hassal, felpüffedt bokákkal ült az öblös, sárga fotelünkben, és esténként, munka után, apám mesét olvasott a széttárt lábaknak. A tengerpartomon fekszem, és hogy mulattassam magam, arra gondolok, anyám valójában lengyelül karattyol, és én nem érthetem a szavakat, az egyetlen dolog, amit fel tudok dolgozni, az intonációja, s szórakozottan rajzolom görbéit a homokba. Kezem alatt a langyos víz vagy a langyos homok terül el. Egyre megy.

A szomszéd szobában éles hangon csörren meg a telefon. Anyámnak le kell szállnia a komódról, át kell mennie a nappaliba, ott kell hagynia engem, és én már csak távolabbról, tompábban hallhatom, hogy mit beszél. Tulajdonképpen semmi nem változik: az intonációs görbe marad, egy szláv nyelv, én pedig végre magam maradhatok. A szemhéjaimon áttörő narancssárgás fény sápadtabb lesz, a plafonról lógó neonlámpa fénye. Kinyitom a szemem. Kimászok a kádból, az ajtóhoz megyek, és kulcsra zárom. Elindítom a magnóban apám öreg kazettáját. A *Dance the night away* épp véget ér, kopogás, kaparászás, szünet, és kezdődik a Rolling Stones *Miss You*ja.

Talpam alatt hideg a járólap. Mint egy kígyó, kezdek tekeregni a zene ritmusára, kibontom a kontyom, kezem combomhoz tapad, elképzelem, hogy a tengerparton, a homokba süpped a lábam, és táncolok, táncolok egyedül, aztán hogy mögöttem megjelenik Viola, és a kezem a kezévé változik. Viola énekelni kezd egy régi lengyel népdalt, dwa serduszka, hümmögi majd, míg elém térdel, és fejét a hasamnak dönti, most ő lesz az én kismacskám, én a haját simogatom, arra gondolok, bár mégis tudnám ezt a nyelvet, akkor elmondhatnám, hogy nem is Viola ő, hanem a Botticelli Vénusza, hogy valójában egy északi Vénusz ő, mert erre gondoltam, amikor először láttam őt a képen. Nem tudom, ő mit gondolhatott rólam, amikor megnézte a fényképemet. Sokat hezitáltam, míg végül kiválasztottam azt a fotót, amin távolról látszok, a Városmajorban ülök egy padon, és olvasok lehajtott fejjel. Anyu lőtte rólam egy éve.

Viola feje a köldököm alatt pihen egészen addig, amíg a kazettaszalag kifut, és hangos kattanással fel nem pattan a lejátszó gombja, én pedig kinyitom a szemem, a tükörben meglátom magam, az elnyíló szájam és a fájdalmas grimaszom. Figyelem széttárt lábaim. Tenyerembe nyalok, elképzelem, hogy Viola puha ajka az, és arra gondolok, biztos ilyen finom, ilyen sós az is, pont, mint a tengerem.

PODMANICZKY SZILÁRD

HOVÁ TŰNNEK EL A TÁRGYAK?

Este későn feküdtünk le, mert végignéztük a norvég–spanyol Eb-selejtezőt. Másnap, mikor felébredtünk, már magasan járt a nap. Elindultam a konyha felé, hogy kávét főzzek, de az ablaknál megtorpantam.

Gyere, ezt nézd meg, mondtam a feleségemnek.

Neki is földbe gyökeredzett a lába: Isco locsolta a kertben a lóbabot. Aztán áttért a bazsalikomra, majd a cukkiniültetvényre.

Hogy kerülhetett ide, kérdezte a feleségem.

Szerintem nem a logisztika a kérdés, hanem hogy miért van itt. Mert például a napokkal ezelőtti filmben sem az volt a lényeg, hogy Jean Reno hogy került az erdőből a 8. emeleti erkélyre, hanem hogy egyszer csak ott termett, és egy bicskával kiszabadította a cipőfűzővel kikötözött lányát.

Isco az esti kemény meccs ellenére nem volt fáradt, Rocket Dog márkájú cipőt viselt, Helly Hansen pólót, és a faházban tartott festékes klottgatyám volt rajta.

Mit keres itt, ismételte most már a feleségem.

Freud írja valahol, mondtam, hogy az ember olykor képes kivetíteni a gondolatait, és hogy mind a ketten ugyanazt vetítjük, nem csoda, annyi együtt töltött év után mi már jackdugók nélkül is kapcsolatban állunk.

Akkor elindultam a kávéfőző felé, hogy lefőzzek három kávét.

Várj, mondta a feleségem.

Isco elzárta a kerti csapot, a slagot ráfektette a kecskerágóbokorra, majd elindult a kijárat felé.

Átszaladtunk a ház másik oldalára, ahonnan látni a kaput.

Isco lenyomta a kilincset, kisétált az utcára, ahol a lejtőn felgyorsult biciklis Laci bácsinak még intett egyet, aztán eltűnt a Gaál Gasztonon.

Így történt, hogy odalett a festékes klottgatyám.

LEVÉL ARANYTÖKŰ BARÁTAIMNAK

Volt nálam két kanál, és ezekkel elmentem a kimeríthetetlen tóhoz.
Egyikből a másikba öntöttem a vizet, és kimerültem.
A tó fölemelkedett a fenyvesek fölé, és megindult Strasbourg irányába, hogy kiderítse, igaz-e ez az egész, vagy csak a nők találták ki, hogy megvédjék a mamutfenyőket, és megkeressék az árnyékukba leállított üres festőállványt.

Néha megszédülök, és úgy érzem, vége a férfikornak.

A személyesség bálákban temet maga alá.

Jönnek a befektetők, megyek aludni.

ZSOLTÁR

A telefon nem érzékeli az időt, csak mutatja.

VALAMIT AZ ERŐRŐL

Erős szélben szalmakalapban biciklizni komoly aerodinamikai ismereteket feltételez, hogy a levegő turbulens áramlásai ne levigyék, hanem a fejünkön tartsák a kalapot.

Fejünket leszegjük, mint egy tulok, és a kalap legkisebb rezdülését is érzékelve a kalap karimái felé tereljük a süvítő levegőt.

Ha olykor mégis lekapja fejünkről a szél, tudjuk be annak, hogy a természet erőivel folytatott küzdelemben időnként alulmaradunk.

Győzni csak úgy érdemes, ha a vereséget is sajátunknak tekintjük.

AZ IDŐ EMLÉKEI

Este jöttünk rá, hogy a piacon vásárolt két sütemény, a mákos kalács és a csokis hatlapos lent maradt a mélygarázsban, a kocsi könyöklőjében.

Mindez 23 évvel azután történt, hogy későbbi feleségemmel úgy döntöttünk, egymáséi leszünk. Álltunk a konyha és a fürdőszoba közötti térben, és egymásra borulva hallgattunk.

Akkor még nem állt ez a ház, nem volt mélygarázs, nem volt a világon a kocsi, sem a könyöklője, és nem létezett a hatlaposban lévő csoki.

Napra pontosan nyolc évvel az után voltunk, hogy utoljára ünnepeltük hazánk felszabadulását a német csapatok megszállása alól.

Holnap, mikor megesszük a mákos kalácsot és a csokis hatlapost, véget ér a történetük, és eltűnnek ebből a világból, csak ez a pár sor marad róluk, tanúságául annak, miként válik emlékezetessé a feledékenység.

KÉSÉS

Tegnap megállítottam egy vonatot a nyílt pályán.
Azt hittem, mérges lesz a mozdonyvezető. De nem.
Elővette az uzsonnás táskáját, és falatozni kezdett.

Az utasok türelmesen várták, míg kényelmetlenné válik a póz, keresztben feküdni a síneken.

Egy felhőt figyeltem, ami néhány perc alatt semmivé foszlott.

Aztán fölálltam, hogy jó példát mutassak a gyerekeknek.